Poštnina plačana v gotovini

Izhaja 1., 10. in 20. v mesecu.

Cena 1 Din

# POHOD jugoslovenskih nacijonalistov

Letna naročnina znaša Din 40·—. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 3/I. Račun pri Poštni hranilnici št. 16.160. Rokopisov ne vračamo! Telefon št. 21-09.

Leto V. Ljubljana, dne 4. septembra 1936. Štev. 24.

## Odpor na silo

Odločilna zmaga ljudske fronte pri zadnjih državnozborskih volitvah v Franciji je navidezno obetala neko ustaljenost tako v notranji kot zunanji politiki francoske republike. Mnogi levičarski optimisti so napovedovali skorajšnjo dokončno zmago internacijonalne ideje v Evropi v polnem prepričanju, da je srce Evrope — Pariz — že zavzeto in da mora z železno doslednostjo iz tega srca preiti internacijonalna kri tudi v ostale države. Pri teh računih so bili ti preroki toliko zaslepljeni, da niso računali z najvažnejšimi elementi odpora niti v Franciji sami niti v drugih državah, v katere so usmerili svoj pohod, t. j. z visoko razvito nacijonalno zavestjo narodov, ki ne prenese niti v poedincih niti v masi nasilnega razvrednotenja narodnega značaja in na tem značaju zraslih in v njem zakoreninjenih nacijonalnih vrednot.

»Front populaire« je doživela zmagoslavje na način, ki je redek v politični zgodovini. Ali prav tako hitro doživlja tudi zaton svojega sonca, ki je danes mnogo bližje kot bi to mogli pričakovati njeni največji nasprotniki. Globoko ukoreninjeni nacijonalizem v francoskem narodu je dopustil v zavesti svoje moči eksperiment, ki je imel predvsem socijalno obilježje. Čim pa je ta eksperiment, ki se je pričel z geslom: »Republika je v nevarnosti — rešite republiko!« pokazal v praksi vse drugo kot dejstva, ki bi bila v skladu s tem geslom, se je v Franciji pričelo gibanje, ki že danes kaže druge oblike, kot jih je začrtala »Front populaire«.

Francoski narod je globoko prežet z demokracijo. Saj je za njo doprinesel med vsemi narodi najtežje žrtve. Ali francoski narod ne gleda v demokraciji anarhije, in je že tudi dokazal, da je v trenotkih take opasnosti sposoben podrediti se tribunom, ki znajo zatreti izrodke prave demokracije z diktatorskimi recepti, ki prav nič ne zastajajo za recepti drugih diktatur. Primer Klemansoja je v tem pogledu dovolj značilen.

Tak trenotek nastopa zopet v Franciji. Internacijonalni element praznuje v Franciji svoj praznik ter grozi uprizoriti orgije, ki bi mogle do kraja omajati temelje te svetovne sile. Baš v tem času pa se pojavljajo na političnem obzorju tudi znamenja elementarne nacijonalne sile francoskega naroda, ki bodo sposobne odbiti internacijonalno opasnost, ki si je izbrala to pot kot svojo žrtev Francijo.

Proti »Front populaire« se je dvignilo mnogo nasprotnikov. Najopasnejši med njimi je nedvomno »Parti populaire français« (Francoska ljudska stranka). Ta stranka se je s svojim voditeljem, odločnim, borbenim in visoko sposobnim Doriotom razvila prav za prav pod plaščem »Front populaire«, ali je napravila preokret, čim je Doriot, svoječasni najogorčenejši pobornik boljševizma in Trockijev osebni prijatelj, spoznal vso strahotno uničevalnost boljševizma za narod in njegove najjačje atribute. Prelomil je z energično gesto vsak stik s komunizmom in postal takorekoč čez noč njegov največji nasprotnik. Že leta 1929. se je sicer oddaljil od ekstremnih komunistov ali odločilen korak je napravil s trenotkom, ko je napadel v zbornici francosko-ruski pakt. Temu izstopu v zbornici so sledili članki v »Matinu«, ki pomenijo najostrejši obračun s sovjetsko Rusijo in zastopajo stališče, da je treba sprejeti roko nemškega naroda, ki je bila ponudena Franciji po Hitlerju.

S tem trenotkom si je ta odločni politik, kateremu slepo slede ogromne delavske množice, pridobil tudi simpatije na desnici, ki so stopnjevale vsebolj, ko je Doriot pričel poudarjati potrebo najožjega sodelovanja delavsko-kmečkega in srednjega stanu. Njegova moč narašča z dneva v dan in zaupanje v njegovo odločnost in sposobnost je vse večje. Ako vpoštevamo, da se je znašel v borbi proti internacijonalizmu na isti črti s »Croix de Feu«, »Action française« in »Emancipation Nationale« ter da jih ta borba vsled svoje ostrosti veže vedno bolj k tesnejšemu sodelovanju, vidimo, da se pojavlja tu nova velika sila proti komunizmu v Franciji, ki bo v francoskem narodu tudi gotovo uživala več simpatij, kakor pa internacijonalizem.

Doriotov pokret je pokret naroda z vsemi zahtevami socijalnih nujnosti, ki pa pri tem izločuje demagoška gesla komunizma, ki so se v Rusiji že davno pokazala v praksi kot neizvedljiva. Njegov uspeh pa zavisi od nadaljnjega dela »ljudske fronte«, ki danes vedri in oblači v Franciji. Ako ostane »ljudska fronta« še nadalje v oblasti skrajnih internacijonalnih levičarjev, potem je njena usoda zapečatena. Ako pa pridobe na moči nacijonalno usmerjeni elementi, morajo le ti iskati pomoč v današnji opoziciji, predvsem v Doriotu.

Niso pa izključena tudi presenečenja. Ukrepi g. Bluma so trenotno potolažili sicer delavske mase, ali v zvezi s temi ukrepi je nastalo tudi opasno dviganje cen, ki grozi vedno bolj, da postanejo vsa, s poslednjo delavsko borbo priborjena zboljšanja iluzorna, kar mora dovesti do novih, še nevarnejših nemirov. Tudi toliko napovedana »oktobrska revolucija« ter v zvezi z njo grozeča popolna komunistična poplava Francije ter skrajna napeta zunanjepolitična situacija so vse drugo kot ugodna tla za njen notranje-političen razvoj. Tako se ponovno čuje tudi v Franciji vedno močnejši klic po močni roki, ki bo kos vsem tem težavam. V zvezi s tem klicem pa se tudi vedno pogosteje imenuje ime nekdanjega delavskega, danes že splošno narodnega tribuna — Doriota.

# Kralj Peter II.

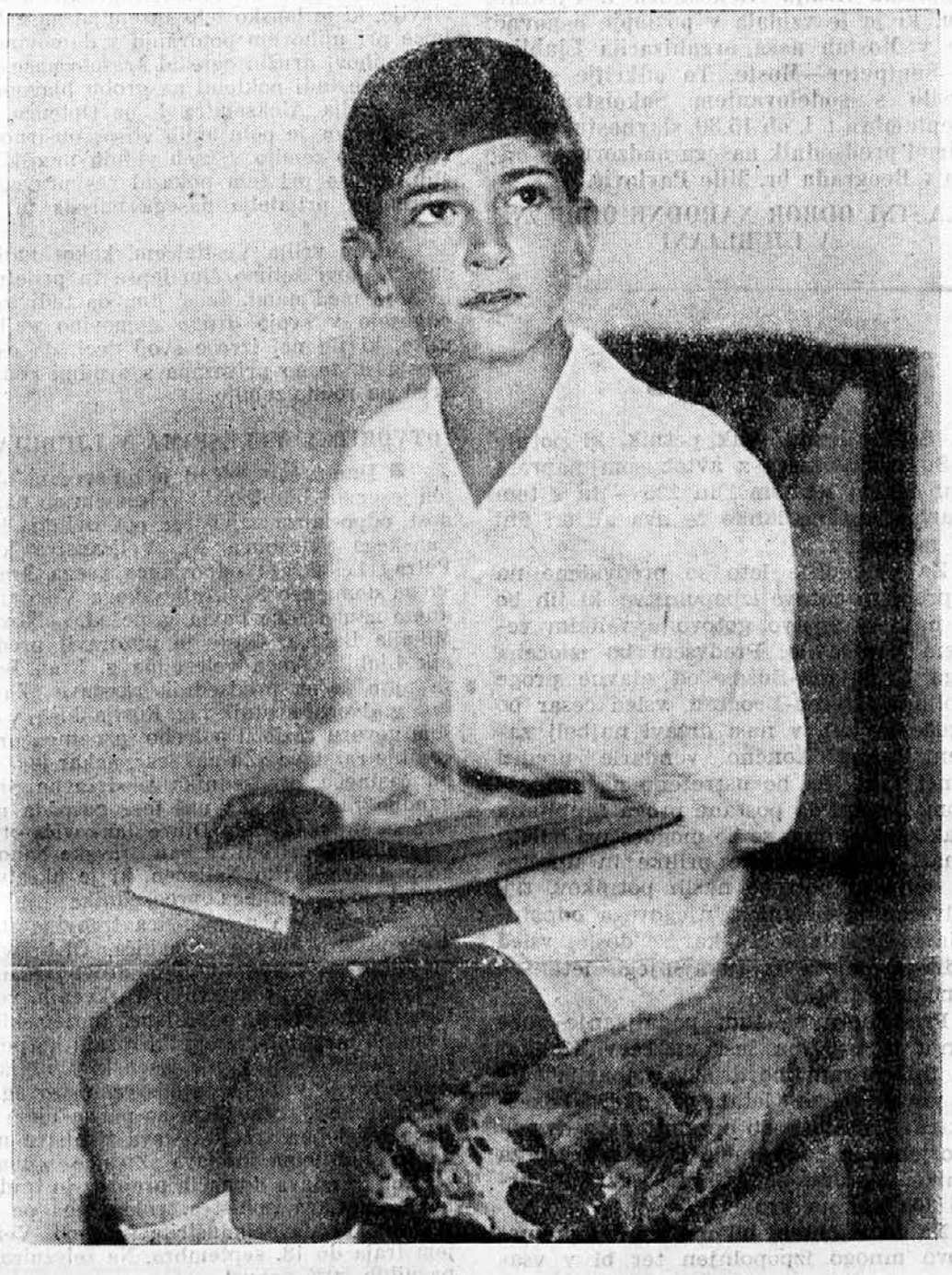

**Naš mladi Kralj stopa v štirinajsto leto. V tihem neumornem in vztrajnem delu izbira sile in sposobnosti za težko in odgovorno delo, ki mu ga je naklonila usoda. Težko je prebolel naš narod strašen udarec v Marseju. Izgubil je svojega največjega sinu in bodočnost mu je vstala pred očmi kot strašno razburjeno morje, ki se igra z našo državno ladjo, ki poskakuje na njegovih penečih valovih brez krepke roke močnega krmarja. Ali kljub vsej boli, ki mu je bila zadana ob tej priliki, je ostalo narodu veliko upanje v sinu Pokojnika, v našem mladem Kralju Petru II. In kakor bi čutil, da je treba temu mlademu Kralju, ko je izgubil svojega modrega očeta pokloniti toliko več ljubezni, se je oklenil narod z vso elementarno silo svoje duše v ljubezni do njega. Oprti na to veliko ljubezen jugoslovenskega naroda do svojega vladarja, pripravljajo z oporoko Blagopokojnika določeni visoki namestniki oni trenutek, ko bodo izročili mladi in krepki roki državno krmilo.**

**Borih 17 let in koliki udarci usode so zadeli naš narod, ki svojo svobodo ljubosumno brani ne le ob misli na žrtve, katero mu jo je poklonila, temveč tudi ob možati zavesti svoje dolžnosti in odgovornosti. Sedaj, ko še daleč niso dogorele sile one generacije, ki nam je na bojnih poljanah izbojevala našo svobodo, stojimo pred novo preizkušnjo in novo odgovornostjo, čuvati moramo delo te in prejšnjih generacij — zapuščino Ujedinitelja — Jugoslavijo, ki ni ustvarjena le za naš rod, marveč stoji tu da bo trajen izvor dobrin in moči Jugoslovenov.**

**V globokem prepričanju, da je naš mladi Kralj izbran od usode, da sledi delu svojega Pokojnega Očeta in da v srečni Jugoslaviji vlada srečnemu jugoslovenskemu narodu, hočemo s fanatično vztrajnostjo slediti veliki ideji, ki ji je položil temelje Veliki Pokojnik in na katerih naj izgradi mogočno stavbo Njegov sin, Kralj Peter II.**

**Živel Kralj Peter II.!**

## Ruska sfinga

Spuščati se v podrobno obravnavanje dogodkov, ki se tako bliskovito razvijajo v tej največji slovanski državi, bi bilo skrajno nehvaležno, pa tudi nepotrebno, dokler razvoj teh dogodkov še ni zaključen. Iz dosedanjega razvoja pa so mogoči že gotovi zaključki, ki kažejo tudi v tem primeru, da se ne dogaja na svetu nič več novega in da vsebuje zgodovina človeštva tudi za pojave današnjosti svoje vzorce.

Ko navdušeni oboževalci in posnemovalci sovjetskega komunizma še vedno gledajo na sovjetsko Rusijo kot svoj najvišji ideal in ne sanjajo o ničemur drugem kot o tem, kako bi se dal sistem tega komunizma presaditi tudi v druge zemlje, se ta komunizem v Rusiji kot v svoji domovini dejansko vedno presnavlja in spreminja ter že danes ni niti senca tega, kar bi naj bil po mišljenju svojih prvih pobornikov in ustanoviteljev z Leninom na čelu. Čim je minula prva, napadalna doba tega komunizma in je Lenin zavladal nemoteno širom ogromne Rusije, je moral komunizem preiti iz svoje dotedanje destruktivne smeri v drugo, konstruktivno smer, kjer bi naj v praksi dokazal ne samo izvedljivost, marveč tudi pravilnost svojih teorij. Komunizem je tudi v resnici z ogromno energijo napravil ta poskus, pa kljub strašnim žrtvam ruskega naroda in kljub ogromnim naporom svojih brez dvoma zelo sposobnih voditeljev v tem poskusu ni uspel. Sfinga mednarodnega komunizma je morala zaustaviti svoj korak pred mnogo jačjo rusko sfingo, morala je tej ruski sfingi na ljubo spreminjati svoje nazore, opuščati temeljne principe svojega prvotnega programa in vsaj v Rusiji sami iskati čisto drugih potov. Ogromne poljane svetovne ruske države vsebujejo poleg neizčrpnih bogastev tudi narod, ki je ravno tako neizčrpen in zapadni Evropi naravnost nerazumljiv. Vsak drugi narod bi propadel pri strahotah, ki jih je doživljal ruski. Vsak drug narod bi bil strt za nedogledno dobo in nesposoben za vsako resnejšo akcijo na polju mednarodne politike in mednarodnega gospodarstva, samo ruski narod more nuditi napram vsem z njegovo naravo nezdružljivim poskusom odpor, ki izgleda sicer le pasiven, pa je vendar toliko aktiven, da sili k popuščanju tudi najbolj zagrizene komuniste.

Kje je Lenin? Obrnil bi se v grobu, če bi gledal današnjo Rusijo, pa jo primerjal z ono, kot jo je ustvarjal in zamišljal on. Njegov naslednik Stalin je brez dvoma ravno tako dober in odločen komunist, kot je bil Lenin. Če ta Stalin danes dejansko napušča steze, po katerih je hodil on sam z Leninom, ni to sprememba miselnosti v njem samem, marveč prilagoditev njegove miselnosti k obstoječim razmeram, zlasti k mišljenju ruskega naroda.

Proč z družino in zakonsko zvezo, proč z vero, popolna enakopravnost vseh onih, ki delajo itd. Kje je danes vse to? Korak za korakom gre Rusija nazaj k onim principom človeškega življenja, ki jih niso ustvarili niti politiki niti verski koncili, marveč so posledice tisočletnega razvoja človeštva samega. Proti takim principom je bila in bo vedno vsaka borba nemogoča, kajti ti principi niso bili komandirani marveč so nastali iz človeštva samega in so vsled tega prirojeni posameznikom in narodom, pa naj se tega zavedajo ali ne. Taka principa sta gotovo principa vere in družine. Komunizem jih je hotel postaviti na glavo, pa je moral uvideti svojo nemoč. Isto velja za princip dela. Vsak mora delati, če in dokler je za delo sposoben, vsak pa ima tudi pravico do dela in do temu delu odgovarjajočega zaslužka. Tudi to ni princip, ki si ga je morda izmislil šele kak Marx ali kdo drugi izmed svetnikov v rdečih nebesih, marveč je živel neprestano v človeku in se skušal vedno in povsod uveljaviti. Komunisti so mu hoteli dati obliko popolne enakopravnosti vseh zaposlenih državljanov, pa so se morali prepričati, da je ta oblika tako protinaravna, da ubija veselje do dela in vsled tega tudi kvaliteto dela. Tudi v tem oziru so morali iti nazaj in priznati, da je treba razno delo različno plačevati in da tudi oni ne morejo postaviti v tem oziru nobene druge teze kot to, da ne smejo obstojati preveč kričeče razlike med delavci raznih kategorij, pa naj bodo te kategorije ročnega ali duševnega značaja. Tudi to ni nič novega, tako misli danes prav vsak, ki ima še sploh kaj srca in sploh še zna misliti na kaj druzega kot na samega sebe.

Rusija je torej prav lep vzgled vsem onim, ki se za njo navdušujejo. Vsem tem nudi dokaz, da je samo Rusija tako ogromna in samo ruski narod tako številen in močan, da more prenesti na svoji lastni koži tudi take smrtnonevarne poskuse, da pa ni nobenega drugega naroda, ki bi kaj takega prenesel. Je pa tudi vzgled onim, ki se še danes ne zavedajo, zakaj je prišlo v Rusiji do komunizma in sede mirno na svojih ogromnih, večinoma nepošteno pridobljenih bogastvih v prepričanju, da se pri nas kaj takega zgoditi ne more. Kaj takega ne, ker pač nismo Rusija, pač pa kaj podobnega. Karkoli bi se zgodilo, vse bi toliko oslabilo naš narod in našo državo, da bi bil naravnost ogrožen njihov nadaljni obstoj. Čeprav v drugi obliki in v manjši izmeri, imamo tudi mi dovolj povoda ne samo gledati, marveč natančno študirati ruski problem ter se iz njega učiti. In prvi nauk mora biti ta, da je treba vedno zasledovati prilike, v katerih živi narod in da je prva dolžnost države in njenih odgovornih voditeljev poseči hitro

vmes, kjer se pojavijo znaki kake težje bolezni. Jugoslavija, ta srečna in bogata agrarna zemlja — tako vsaj čujemo vedno, zlasti, kadar je dobra letina ali je treba blagosloviti kako novo inozemsko industrijo — ima žalibog dovolj najtežjih socijalnih in gospodarskih problemov, ki jih je treba rešiti za vsako ceno in pod vsakim pogojem. Vsako odlašanje reševanja teh problemov znači ogrožanje bistvenih pogojev našega obstoja in našega razvoja. Tudi to nas uči Rusija.

# Čuvajmo Jugoslavijo!

## Poziv!

**V nedeljo, dne 6. septembra t. l., ob 19. uri, pridejo v Ljubljano s posebnim vlakom zastopniki slavnih Poilus d'Orient, ki prihajajo tudi to leto v našo državo obujati spomine na skupno trpljenje in skupno zmago. Pozivamo vse nacijonalne organizacije in vso nacijonalno javnost, naj prihiti v čim večjem številu na peron glavnega kolodvora ter izreče dragim francoskim gostom že ob njih prihodu iskreno dobrodošlico.**

**AKCIJSKI ODBOR**
**nacijonalnih organizacij v Ljubljani.**

## Odbranaši!

**Vse naše organizacije so že prejele naša navodila glede proslave štirinajstega rojstnega dneva mladega našega Vladarja, Nj. Vel. Kralja Petra II. Predsedniki naših organizacij bodo tudi ta dan s sodelovanjem vseh Vas izvršili naložene jim dolžnosti na način, ki odgovarja tradicijam one Narodne Odbrane, ki je bila in bo vedno nesebična in do skrajnosti požrtvovalna opora naše nacijonalne dinastije Karadjordjevićev. Odbranaši naj poleg tega polnoštevilno sodelujejo na vseh poslavah, ki jih priredi ta dan na čast svojemu Starosti Sokol Kraljevine Jugoslavije, da bodo te proslave povsod v resnici viden dokaz globoke udanosti napram Mlademu našemu Kralju.**

**Odbranaši iz Ljubljane in okolice so še posebej dolžni, udeležiti se slavnostnega odkritja spominske plošče blagopokojnemu Viteškemu Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju, ki jo je vzidala v poslopje osnovne šole v Mostah naša organizacija Ljubljana—Šentpeter—Moste. To odkritje se bo izvršilo s sodelovanjem Sokolstva dne 6. septembra t. l. ob 15.30, slavnostni govor bo imel predsednik našega nadzornega odbora v Beogradu br. Mile Pavlović.**

**OBLASTNI ODBOR NARODNE ODBRANE**
**V LJUBLJANI**

# Naš zračni promet

Nad letališčem je ležala gosta megla, ko se je danes v letošnji sezoni poslednjič dvignilo naše veliko potniško letalo. Rezko so zabrneli motorji in v gosto sivino je utonila ogromna kovinska ptica in le po zvenenju motorjev smo mogli ugotoviti, da je zakrožilo letalo nad letališčem, dokler se ni povzpelo nad meglo v sinjo višino, kjer je uravnal pilot ing. Striževski letalo v smeri proti Beogradu. Tam bodo te naše ptice, ki so skozi vse poletje brzele iz kraja v kraj na našem nebu, prezimile.

Naša mlada civilna avijatika ima zopet eno leto svojega plodnega, težkega in odgovornega dela za seboj. Tragedija potniškega letala v gričevju nad Hrušico je zadala našemu zračnemu prometu sicer hud udarec, vendar pa ni mogla streti naših kril, ki so si tudi po teh težkih in žalostnih dneh neovirano še nadalje osvajala naše nebo.

Bilanca našega letošnjega zračnega prometa je kljub omenjeni tragediji prav lepa in dokazuje, da se je naš človek že povsem otresel vseh predsodkov, ki jih je gojil do zračnega prometa ter se poslužujejo danes letala kot prometnega sredstva že prav vsi sloji, mlado in staro, brez ozira na spol. Zračni promet je bil letošnje leto otvorjen 1. maja. V mesecu maju smo imeli 24 dvojnih poletov, junija 25 na Sušak, 25 iz Sušaka v Ljubljano, julija 26 dvojnih poletov in avgusta 27 dvojnih poletov. Na ta način je bilo s prometnimi letali v letošnji sezoni prevoženih od letališča v Ljubljani do letališča na Sušaku 5.600 km. Promet se je vršil povsem redno, razven dveh letov v mesecu maju, ki jih ni bilo mogoče napraviti iz Ljubljane na Sušak vsled silne burje, ki je takrat vladala na morju, in je moralo letalo kreniti naravnost iz Ljubljane v Zagreb.

Značilno je, da se je skoro 100% vseh potnikov, ki so se že poslužili zračne poti na morje, tudi letošnje leto poslužilo letala. Ti potniki so po ogromni večini letoviščarji, ki so potovali na naše morje, kjer so preživeli svoj letni odmor. Med njimi je bilo lepo število tujcev, ki so se zadržali na naši Gorenjski ter nadaljevali pot na naš Jadran z letalom.

Kljub lepim uspehom, ki jih je naše zračno prometno društvo v letošnjem letu doseglo, pa moramo izreči nekoliko besedi, ki se nam zde umestne z ozirom na ureditev zračnega prometa v bodočem letu.

Predvsem je ura odleta z našega letališča zelo neprikladna. To pa ne le radi megle, ki lega baš v tem času na zemljo, zakriva razgled ter otežuje vzlet skoro do sedme ure, večkrat tudi preko nje, temveč tudi radi tega, ker je dolet na letališče na Sušaku zelo neugoden. Potniki, ki dolete iz Ljubljane, po večini čakajo na Sušaku celo predpoldne, da dobe zvezo. Edina zveza, ki jim je na razpolago takoj po doletu, je s parobrodom, ki odhaja iz Sušaka ob osmih zjutraj. Seveda pa to večini potnikov ne ustreza. Mnogo potnikov potuje vsled tega z avstrijskim letalom. Na ta način morejo obedovati še doma in imajo pri doletu na Sušak zveze s parobrodi na vse strani.

Proga naj se na vsak način poceni, Din 200·— do Sušaka je vsekakor mnogo preveč, posebno še, ako pogledamo, koliko nižje cene so na drugih progah v naši državi. Vsled tega se tudi občuti konkurenco, ki jo dela zračnemu prometu avtobus. Saj prihrani vsak potnik, ki potuje na Sušak in nazaj z avtobusom napram vozni ceni z letalom Din 225·— in s tem denarjem ostane lahko že dva ali tri dni dalj na morju.

Za prihodnje leto so predvidene na tej progi že gotove izpopolnitve, ki jih bo vse naše občinstvo gotovo z velikim veseljem pozdravilo. Predvsem bo izločena proga Ljubljana-Sušak od glavne proge Ljubljana-Zagreb-Beograd, vsled česar bo mogoče na tej, v naši državi najbolj zasedeni progi končno vendarle urediti promet tako, da bo ustreženo našim potnikom. S tem, da postane proga Ljubljana Sušak samostojna, se bo mogoče pri odletu ravnati na vremenske prilike in upoštevati želje in potrebe naših potnikov, t. j. predvsem na udobnost njegovega odpototanja iz Ljubljane, na kar se doslej vsled zgodnega odleta iz tukajšnjega letališča ni moglo ozirati.

Predvideva se tudi podaljšanje dobe letenja iz treh na šest mesecev. Kolikor smo informirani, bo družba nabavila tudi tri nova velika letala tvrdke »Loket-Elektra«. Letala bodo opremljena z dvema motorjema in bodo imela deset sedežev za potnike. Motorji bodo lahko razvijali brzino 300 km na uro.

Na ta način bi bil naš zračni promet gotovo mnogo izpopolnjen ter bi v vsakem oziru odgovarjal našim potrebam, kakor tudi zahtevam, ki se danes stavijo v organizacijo zračnega prometa v svetu.

### ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE BLAGOPOKOJNEMU VITEŠKEMU KRALJU ALEKSANDRU I. V MOSTAH PRI LJUBLJANI

Tiho, brez vsake bučne reklame je naša agilna Narodna Odbrana v Mostah pripravila vse potrebno, da se oddolži spominu največjega sinu naše zemlje, pokojnemu Viteškemu Kralju Aleksandru I. Članstvo te naše agilne organizacije si je nadelo to nalogo, da zadosti svojemu notranjemu prepričanju ter pomaga ohraniti naši mladini večen živ spomin na pokojnega heroja.

Spominska plošča, ki bo vzidana v veži Narodne šole v Mostah je iz podpeškega marmorja v katerega so vrezane zlate črke posvetila blagopokojnemu Kralju. Odkritje se izvrši dne 6. t. m. popoldne ob 15½ uri.

Članstvo Narodne Odbrane je pokazalo vselej svojo veliko ljubezen do svojega Velikega Mučenika ter ga hoče ohraniti tudi po njegovi mučeniški smrti v trajnem spominu. Zato mu v njegov spomin odkrije ploščo. Prepričani pa smo, da se bo te proslave udeležilo ne le organizirano članstvo Narodne Odbrane, temveč vsi Ljubljančani, ki so ljubili svojega kralja in mu to ljubezen ohranili tudi v svetem spominu po njegovi mučeniški smrti.

**Krajevna organizacija Narodne Odbrane Sv. Peter-Moste obvešča svoje članstvo in ostalo javnost, da odkrije v zvezi s programom sokolskih svečanosti na ta dan v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. Kralja Petra II. in javnim nastopom sokolskega društva, v nedeljo, dne 6. septembra ob pol 4. uri popoldne v Narodni šoli v Mostah na Zaloški cesti spominsko ploščo blagopokojnemu Viteškemu Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju.**

**Uprava »Pohoda« prosi vse naročnike našega lista, ki doslej niso poravnali naročnino, da se poslužijo tej številki »Pohoda« priložene položnice ter nemudoma poravnajo zaostalo naročnino. Naročnikom, ki tega ne bodo storili ustavimo list s 1. oktobrom t. l.**

# Po naši zemlji

### VESTFALSKI SLOVENCI ZOPET V LJUBLJANI.

■ Dne 29. avgusta je prispela skupina tridesetih Vestfalskih Slovencev z avtobusom v Ljubljano. Želja, da zopet vidijo mesto svoje zibelke, da se jim spočije pogled na naših gorah in naših šumah, da zopet pridejo k viru svoje govorice jih je gnala iz daljne Vestfalske na pot. Ogromne daljave so prepotovali v avtobusu. Napovedani so bili že za četrtek zvečer. Številni znanci in prijatelji in sorodniki so jih pričakovali, toda zaman. Med potjo se jim je dogodila majhna nezgoda, ki pa je vendar zadržala njihovo potovanje za cela dva dneva, dokler niso prispeli nadomestni deli avtomobila iz Dunaja.

Utrujeni po šestdnevnem potovanju so prispeli v soboto zvečer v Ljubljano. Nedeljo so izrabili za ogled mesta. V njihovi družbi se nahaja tudi gospa Kiel-ova, soproga znanega žurnalista in velikega prijatelja Jugoslavije, ki je lansko leto spremljal naše Vestfalce pri njihovem potovanju v domovino ter si v njihovi družbi ogledal krasoto naše zemlje ter se tudi poklonil na grobu blagopokojnega kralja Aleksandra I. na Oplencu. Prišedši domov je poln lepih vtisov obširno opisoval našo zemljo v vseh vidnih nemških listih, ter se pri tem pokazal res pravega in iskrenega prijatelja našega naroda in naše zemlje.

Našim vrlim Vestfalcem, kakor tudi gospej Kielovi želimo čim lepše in prijetnejše bivanje med nami, želeč jim, da tudi to pot odnesejo v svojo drugo domovino najlepše utise, ki jih naj izroče svoji deci, da ostane zvesta in tesno privezana s svojimi roditelji vred na rodno zemljo.

### OTVORITEV VELESEJMA V LJUBLJANI.

■ Dne 1. sept. ob 10. je bil svečano otvorjen jesenski Ljubljanski velesejem ob navzočnosti odposlanca najvišjega pokrovitelja Ljubljanskega velesejma Nj. Veličanstva kralja Petra II., hkratu odposlanca vsega kraljevskega doma ter Nj. kraljevskega Visočanstva kneza namestnika Pavla, g. pešad. polkovnika Mihajla Bakića. Goste je pozdravil predsednik Ljubljanskega velesejma g. Fran Bonač, za njim je pa predsednik razstave »Za naš les« g. dvorni svetnik ing. Rustja Josip v daljšem govoru razložil potrebo in namen propagandne razstave »Za naš les«, nakar je v imenu častnega predsednika vsedržavne propagandne razstave »Za naš les« gospoda ministra za šume in rude Djure Jankovića otvoril velesejmske prireditve ban dravske banovine gospod dr. Marko Natlačen, ki je hkratu zastopal tudi častnega predsednika Ljubljanskega velesejma g. ministra trgovine in industrije dr. Milana Vrbanića. Otvoritvi so prisostvovali zastopniki ministrov, poslanstev in konzulatov, predstavniki cerkvenih, vojnih in civilnih oblasti, odposlanci inozemskih in domačih mest ter zastopniki raznih korporacij in organizacij. Letošnji jesenski Ljubljanski velesejem je v glavnem posvečen propagandi »Za naš les«, razen tega so pa na njem razstava »Sodoben vrt«, razstava živalstva naših gozdov, jubilejna razstava »Živalce« z malimi živalmi, razstava domačih preprog in tradicionalna razstava pohištva, poleg tega pa tudi običajne razstave industrije in obrti. Velesejem traja do 13. septembra. Na železnicah in parnikih 50% popust.

### SEPTEMBERSKA RAZSTAVA DOMAČIH IZDELKOV V BEOGRADU.

■ Akciji Narodne odbrane, ki se vodi že nekoliko let z geslom »Svoji k svojim« je uspelo izdelati načrt najkoristnejše nacijonalne delavnosti. Gospodarska sekcija Središnjega odbora NO razširjena s predstavniki gospodarskih organizacij in ustanov, ki vodi to akcijo, uporablja med ostalim tudi vidno sredstvo »Razstavo domačih izdelkov«.

Poleg propagandnih predavanj, konferenc, zborov in več razstav je ta akcija priredila preteklo leto tudi zelo uspelo razstavo domačih izdelkov v Beogradu, za katero je Narodna Odbrana prejela z mnogih strani toplo priznanje, da je predvsem v pogledu informiranja konsumentov s to izložbo domačemu delu mnogo pomagala. Nešteto obiskovalcev je z začudenjem vzklikalo: Nismo vedeli, da izdelujemo te predmete tudi doma!

V okvirju ugotovljenega načrta organizira akcija Narodne Odbrane za zaščito in napredek nacijonalnih proizvodov tudi to leto v prestolici veliko izložbo domačih izdelkov. Od 5. do 15. septembra t. l. bodo razstavili proizvode številnih naših izdelovalcev v prostorih Nove univerze (pravna fakulteta), počenši od domače hišne industrije preko obrti do težke industrije.

V celem gospodarskem svetu vlada za to izložbo velik interes, ker je ona kakor ostale druge nekaka predhodnica tako težko pričakovanega prestolniškega velesejma. Ta izložba mobilizira duhove za to veliko gospodarsko revijo in utira pot velesejmu.

Priprave za letošnjo izložbo gredo h kraju. Od 1200 kvadratnih metrov razstavnega prostora je danes že zavzetega okoli 1000 kvadratnih metrov. Med razstavljalci so naše najuglednejše industrijske tvrdke, počevši od industrije tkanin, železja, oprave, orožja in streliva, poljedelskih strojev in orodja, stekla, papirja itd., pa do veženin in ostale domače obrti naših proizvajalnih zadrug in umetniških izdelkov v obče.

Ta izložba, kakor vse delo Narodne Odbrane na gospodarskem polju zasleduje cilj, da se z vzgojo našega človeka zasigura naši zemlji predvsem uporaba domače nacijonalne sile in potrošnja proizvodov domačih izdelovalcev. Kakor je v pravilih akcije, kakor tudi merodajnih izjavah predstavnikov Narodne Odbrane izrečno naglašeno, da ta akcija ne pomeni bojkota inozemstva, bodisi v pogledu na delavno silo, bodisi na izdelek, kakor tudi na kapital. Nasprotno! Ona hoče, uvažujoč dobrine, ki jih more tudi naš narod imeti od sistema svobodne trgovine in prometa razviti tudi v našem narodu samozavest v lastno silo.

Akcija Narodne Odbrane »Svoji k svojim« pobija propagando inozemskega kapitala in dela, ki skuša v svojo korist ubiti pri nas vero v sposobnost našega delavca, izdelovalca in industrije, da morejo oni tudi za potrebe sodobnega človeka izdelovati solidno robo prav tako kakor tujci. Onemogočiti to akcijo tujcev, povzdigniti samozavest in vero v produktivno silo naroda in razviti zavest ter pomen gesla »Svoji k svojim« je naloga akcije Narodne Odbrane. Njen uspeh pa pomeni takojšnje ukinjenje vseh zaščitnih mera od zgoraj, ker najjačja zaščita domače delavne sile in izdelkov je zavest o lastni sposobnosti.

Vsled tega zasluži ta razstava vso pozornost, bo ona koristna našemu konsumentu radi nakupa, kakor tudi spoznavanja domačih podjetij in njihovih izdelkov.

### MI PA OSTANEMO KOČEVARJI!

■ Nedavno se je nekje na Kočevskem vršil sestanek kočevskih Slovencev, zbranih iz cele fare. Na njem je sklicatelj in glavni govornik dolgo časa razlagal in besedičil o kočevskem vprašanju. Posebno pozornost je posvetil narodnostnemu problemu in dokazoval, da oni, namreč Kočevarji, niso Slovenci, marveč Kočevarji po narodnosti in kot taki kulturno mnogo bližji Nemcem. Take trditve, ki izzvene pri koncu vedno v zahtevi, naj dajo starši svoje otroke šolati v nemške manjšinske razrede, češ, da so pravzaprav Nemci, so že star pojav in bi ga zabeležili le kot kronisti, ki budno pazimo na vsak korak že itak preveč nesramnih Kočevarjev, kateri hočejo živeti od našega kruha, a delati proti našim interesom.

Pri izjavi, ki je padla na zborovanju: »**Mi pa ostanemo Kočevarji** in kot taki bomo dali svoje otroke v nemško šolo!« pa se spomnimo nehote na članek, ki ga je pred kakim mesecem neki F. Kordeš napisal v »Wiener Neueste Nachrichten« pod naslovom »**Wir bleiben Windische**«. Ta Kordesch je namreč med drugim zapisal: »Mi se ne pustimo napraviti za Slovence in tudi naši otroci ne, mi ostanemo Windische ... Slovenci se imenujejo predvsem oni, ki so novembra 1918 poklicali k nam Kranjce in Srbe in po katerih volji bi bila morala Koroška pripadati Jugoslaviji ... Mi Windische pa smo skupno z Nemci branili Koroško in rešili krščansko Avstrijo ...« Na koncu članka pravi: »Morda nam bodo Slovenci začeli predpisovati slovensko šolo in slovenskega šolskega nadzornika. Mi damo tudi k temu takoj že naš odgovor: Mi nočemo nobene nove slovenske šole in nobenega novoslovenskega šolskega nadzornika. Mi hočemo, da ostane šola kakršna je, da se morejo naši otroci pravočasno in dobro priučiti nemščini. To je naša narodna pravica.«

Še tretje dejstvo moramo povdariti. I zastopniki »Windische« i vidne glave Kočevarjev se navdušujejo za restavracijo Habsburžanov. Kako si jo predstavljajo ljudje Kordiševega kova, to nam je kar jasno. Oton naj bi prišel v Avstrijo in njegov režim naj bi počistil s Slovenci. Kako si jo pa predstavljajo Kočevarji, ni popolnoma razumljivo. Gotovo je, da pri tem, ko se zavzemajo za nemške šole, nemško vzgojo in ko protislovensko vzgajajo svojo mladino, izčrpajo del svojega habsburškega programa.

Spričo take enakosti gesel potujčencev v Avstriji in kočevarskih nemškutarjev na Kočevskem moremo pač samo zahtevati, naj bodo oblastva pri odrejanju pravice do nemških manjšinskih razredov skrajno pazljiva, kajti mi ne poznamo ne Kočevarjev ne Windischev, marveč samo in edinole Slovence in Nemce. Tisti, ki se hočejo pa šteti med Nemce najboljše napravijo, da gredo v sosednjo Avstrijo, tam se bodo hitro lahko prelevili v Windische in bodo lahko tudi nemoteno vzgajali svoje otroke v nemških šolah. Toda — le do preklica.

### VEČ VZGLEDOV — MANJ BESEDI!

■ Les, les! Naš les, naše življenje! Sedemdeset odstotkov našega gospodarstva, naše bogastvo in naše uboštvo! Koliko se trudijo vsi gospodarstveniki in ostali strokovnjaki, da dopovedo to našim ljudem! Na vsakem koraku ti done te besede izrečene, pisane ali v nazornih slikah. Sleherni otrok pričenja odpirati oči, naš človek je prisluhnil in po svojih močeh pomaga pri tem silnem gibanju, ki se je pričelo za naš les, naše gospodarstvo, naše življenje.

Vprašanje lesa je danes vprašanje cele države, a najbolj pereče vprašanje Slovenije. Tu bi človek pričakoval, da bodo podprli z besedami in dejanji napor za obnovo našega gospodarstva posebno oni, ki so si lastili nekak monopol na slovenska vprašanja in vprašanja Slovenije. A ne le z besedami! Dejanja naj govore! Dejanja najbolj zgovorno pokažejo resničnost trditev.

Te dni se v Ljubljani renovira ena največjih kavarn. Pri tem delu se bo porabilo mnogo lesa. Še več bi se ga porabilo, če bi kdo pomislil na nujno potrebo te porabe in ako bi ljudje vedeli, kako tople in prijetne lokale lahko uredimo s pomočjo lesa. Ta kavarna je last družbe, ki pripada izključno zakupnikom »slovenskih ran«. V njej se zbirajo po veliki večini ljudje, ki so istega duha in istega srca. Kaj bi bilo bolj prirodnega in potrebnega kot da bi imel ta lokal ob sedanji

preureditvi stene obložene z našo črešnjo, hruško ali javorjem? Kakšna tla bi mogla nadomestiti tu naš hrast? Ali ne bi bil to najlepši poudarek vseh lepih besedi, ki so se v tem lokalu izrekle in iz njega širile? Ali ne bi bil ta lokal, če bi pokazal vse bogastvo in lepoto našega lesa ogromna in neprecenljiva propaganda za naše narodno gospodarstvo? In, ali ne bi bil to narodu najboljši dokaz, kako se čuti za njega in njegove brige?

Pa kaj vidimo mesto tega? Tam, kjer bi morala biti naša lepa črešnja, oreh ali hruška, **tam se šopiri v ogromnih ploščah afrikanski opusum.** Tam, kjer bi moral biti naš plemeniti hrast, je linoleum, uvožen bogve iz katere tuje države!

Naj ne pride kdo in reče: Naša hruška, češnja, oreh itd. je predrago blago. Ljudje nimajo denarja za tak luksuz!

Lastniki kavarne so te dni na blejski dražbi dokazali, da jim ne manjka milijonov. **In če bi bila naša hruška ali črešnja še dvakrat dražja, tu pri nas je ne bi smel spodriniti afrikanski opusum!** Najmanj pa tam, kjer bi njena uporaba imela lahko tudi ogromen propagandni pomen!

# Dopisi

= V našem listu smo se parkrat že spomnili tudi »republike« pri Jesenicah. Poročila, ki smo jih od tu priobčili niso bila ravno najugodnejša in marsikdo bi utegnil misliti, da je prebivalstvo naše »republike« meriti vse po istem kopitu. Pa temu ni tako. Najlepši primer, koliko požrtvovalnosti in plemenitega smisla za lepoto in duševno razvedrilo je vkoreninjenega baš na Hrušici, nam je godbeno društvo »Planinka«.

Osemnajst mož, samih mladih fantov, izključno iz vrst delavskega ljudstva, poleg tega celo vsi, — razven štirih — vsi brez posla, okoli 20 nastopov, to je bilanca njenega dela. Kdor pa ve, v kakšnih okoliščinah se pripravljajo člani »Planinke« za te javne nastope, kdor ve, da je edini dobiček njihovih članov ta, da od vsakega javnega nastopa pride zopet par dinarjev v skupno blagajno za nakup novih inštrumentov in kdor ve, da so ta davek naši kulturi plačali najbednejši — brezposelni, ta bo s spoštovanjem in globokim priznanjem gledal na delo društva »Planinka«.

Danes je »Planinka« v artističnem pogledu v rokah Draščeka Mihe, krojaškega mojstra. Njen predsednik pa je Pežolj Štefan, to-

**Godbeno društvo »Planinka«, Hrušica**

šeje to društvo. Pet let trdega in nehvaležnega dela, pet let železne vztrajnosti in volje, ki jo lahko pokažemo za vzgled marsikateremu drugemu društvu, to je zgodovina društva »Planinka«. Društvo je pričelo prav pri tleh. Iz lastnih sredstev so si nabavili par starih inštrumentov in pričele so se vežbe. Koliko je bilo zasmehljivcev in drugih, ki so skušali na vse mogoče načine razbiti to dobro voljo. Znana je bila krilatica: »Prej bom jaz grof, kot boste vi igrali.« Ali naši fantje se niso dali oplašiti niti jih niso spravile iz začrtane poti porogljive in zasmehljive zbadljivke. In na sokolski tomboli, na Blejski Dobravi leta 1932, je »Planinka« prvič javno nastopila. Na mah so utihnili vsi zasmehovalci. Zgodil se je čudež. »Planinka« je zaigrala, ali niti eden izmed onih, ki so ji metali polena pod noge, ni postal grof.

Danes ima »Planika« za seboj že lepo dobo plodnega dela. Pet samostojnih koncertov, varniški delavec. Oba živila le za svojo »Planinko«, jo gojita in se trudita, da jo dvigneta čim višje. Pri tem njihovem delu pa sta našla tudi polno oporo v požrtvovanju ostalih godbenikov.

»Planinka« ima poleg stalnih članov-godbenikov tudi podporno članstvo in častno članstvo. Žal pa se do danes ni našel še nikdo, ki bi plačal malenkostni znesek Din 200·— kot enkratni prispevek društvu ter s tem postal častni član. Pa tudi število podpornega članstva je sila majhno. »Planinka« doslej tudi ni prejela nobene podpore razven od mestne občine jeseniške Din 300·—.

Naše mišljenje je, da bi bilo treba vsekakor podpreti to agilno in požrtvovalno delo godbenikov »Planinke«. Vsled tega prosimo vse one, ki imajo količkaj razumevanja za dobro stvar, da podpro nesebično delo naše »Planinke« in njenih požrtvovalnih članov.

### PRETIRAN STRAH ALI KRVAVORDEČA »REVOLUCIJA« NA JESENICAH.

= Gorenjci, posebno mi Jeseničani, nismo plašljivi ljudje. V nas je korajža in se ne ustrašimo tako kmalu koga. Pa nas je oni dan resno zaskrbelo kaj bo, kaj bo. Po Jesenicah in širni naši prelepi fari in daleč naokrog, baje po celi Dravski banovini in preko njenih meja, so se pojavili rdeči plakati, ki so vabili k proslavi 30 letnice marksizma na Jesenicah. In jaz, ki utaknem povsod svoj nos, sem hotel vedeti, kaj in kako bo s to rdečo proslavo ob naši meji. In sem po svoji reporterski dolžnosti zvedel, da bo pravi pravcati pohod rdeče armade z vsemi generali na naše Jesenice, ki niso pred Bogom nikomur ničesar zakrivile. In kar zaskrbelo me je. Posebno še, ko so si jeseniški sodrugi že med seboj kazali pesti in si grozili. Kadar sta se srečala dva rdečearmijca, sta dvignila desno roko in si s pestmi zažugala. Joj, prejoj, sem si rekel, nič dobrega se nam ne obeta. Če so že domačini tako bojeviti in se pripravljajo na proslavo in morda na obračun, kaj bo, če se jim pridružijo še drugi in si bodo vsi grozili s pestmi. Kaj bo, če se bo pri tem še kdo pridušil ali pa aufbiksal. In verjemite mi ali ne, par dni in noči nisem dobro prespal. Z menoj je bilo še mnogo takih, ki so se z grozo spraševali, čemu te grožnje s pestjo po naših, sicer tako mirnih jeseniških ulicah.

V tem in takem strahu smo pričakali Marijin praznik in pa nedeljo, ki je temu prazniku sledila. Pa ni bilo nič hudega. Tisoči in tisoči najavljenih gostov so ostali lepo doma in prišlo je le nekaj generalov z malim delom armade. Jesenice itak niso velike in čemu vlačiti celo armado gor. Iz Ljubljane je prispel poseben vlak, rdeče okrašen in z rdečimi zastavami. Mislili smo, da je namenjen na Špansko v pomoč vladnim četam, pa je obstal prav pri nas in kot rečeno pripeljal nekaj generalov in rdečearmijcev. Na kolodvoru sprejem. Godbe, vpitje in »družnost« klici ter grozeče dviganje pesti. Nato povorka po mestu z rdečimi zastavami na čelu. Za zastavami pa rdečearmijci okrašeni z rdečim trakom in rdečim nageljem. »Družnost«, »družnost« je orilo v sprevodu, tupatam je prav sramežljivo kdo zaklical tudi »zdravo«, a že so se dvignile pesti in medsebojno žugale. Pa sem šel s sprevodom in čakal, da prične bitka. Grozečih dvigov pesti je bilo dosti in ni hudimana, da se ne bi kje spopadli, sem si mislil, in šel za sprevodom na vrt Delavskega doma. Pa ni bilo hudega. Godbe so izmenoma igrale in potem je nastopila cela vrsta govornikov, ki so ob začetku in koncu govora požugali udeležencem s pestjo in potem odšli. Tudi udeleženci, ki pa jih ni bilo ravno preveč, so govornikom žugali s pestmi, pri čemer je bila najbolj ognjevita naša nadebudna mladina. Žalostno je bilo videti šolsko mladino, kako je dvigala pesti in tulila, ne da bi pri tem vedela za kaj gre. Med govori so si rdečearmijci pridno napivali in je bilo slavnostno zborovanje in veselica obenem, tako da sem spoznal, da senzacij ne bom dočakal, kvečjemu če bi vztrajal do večera, da se glave razgrejejo.

Jeseničani smo bili ob senzacijo. Grozeče dviganje pesti ni bila vojna napoved, ampak le pozdrav rdečearmijcev ali internacijonalcev. Senzacija je bila morda v tem, da smo vzklikali Špancem, pa ne upornikom, marveč onim pravovernim, in pa rdečemu Parizu in Moskvi. To je bilo vse. In jaz in drugi, ki ne spadamo za enkrat še v to armado, in ki nismo poznali njihovega pozdrava, smo prestali čisto brez povoda toliko strahu! Tudi krvavordeče revolucije ni bilo, ker je narod miren in strpen. Celo bojevita zastopnica nežnega spola, ki pa je bila širokih dimenzij, ni ogrela, četudi je možato in junaško pokazala visoko dvignjeno pest in zaklicala vesoljnemu svetu »družnost«, nak, tudi ta ni ogrela in se nismo udarili.

Pa sta minila dva dneva in ž njima je šla tudi krvavordeča revolucija mimo nas. Hvala Bogu, sem dejal in hitel, da vam to sporočim, da ne boste v Ljubljani v skrbeh za nas. Za enkrat je vse mirno in zdravo! Sedaj pa dvignem svojo desnico, jo stisnem v pest, vam žugam, vsem skupaj v uredništvu, in zakličem »družnost«, vaš **Q**

## Kranj

**= Gospodu Bernardu Nikolaju, kontrolorju pri bolniški blagajni v Kranju, svetujemo, naj opusti svoje prognoze za bodočnost »Pohodovcev« in odloži svojo propagando za internacijonalo vsaj dotlej, dokler si ne bo glede nje sam popolnoma na jasnem.**

## Maribor

### ZBOR OBRTNIŠKIH DRUŠTEV IZ DRAVSKE BANOVINE V MARIBORU.

= V soboto 22. avgusta t. l. se je pričelo v Mariboru veliko zborovanje našega zavednega obrtništva, ki je bilo vseskozi stvarno in pomembno, ne samo za obrtništvo, temveč za vse naše gospodarstvo. Zborovanje je poteklo v najlepši disciplini in v res pravem jugoslovenskem duhu. Z njim so naši obrtniki dokazali, da so resnični nacijonalni delavci.

Iz poročil, ki so jih dali g. predsednik Rebek in ostali govorniki se je razvidelo, v kako težkih prilikah se nahaja naše obrtništvo. To pa ne samo radi krize, temveč v veliki meri po zaslugi gotovih faktorjev, ki nimajo smisla za procvit našega obrtniškega stanu in streme le za tem, da se obrtništvo razdvaja. Vsled tega se obrtniški stan ne more razvijati tako kot bi se sicer lahko in ne zavzema tistega položaja, ki mu po številu in značaju pripada.

Zato obrtništvo soglasno zahteva, da se naj ne vmešavajo poklicni politiki v obrtniška vprašanja in naj ne ovirajo svobodnega razmaha obrtnikov. Posvetijo naj se rajši reševanju gospodarskih vprašanj, ki so najvažnejše ne samo za obrtnika, temveč za vso državo.

Na zborovanju so bila pretresana vsa gospodarska vprašanja, med katerimi je bilo najzanimivejše vprašanje o javnih delih, o nabavah v inozemstvu ter o tujih podjetjih v naši državi.
Še nešteto drugih vprašanj je bilo, ki so se razpravljala in prešla tudi v resolucijo, poslano na merodajno mesto.

Med ogromnimi ovacijami je bila sprejeta pozdravna brzojavka našemu mlademu Kralju z obljubo zvestobe Njemu in državi.

Mi pa kličemo obrtnikom: naprej za blagor Vas, naroda in države!

**Poslušalec.**

### KONEC MARIBORSKE MARKSISTIČNE »VOLKSSTIMME«

= V Mariboru je izhajala ves čas po prevratu dvakrat na teden marksistična »Volksstimme«, ki je v zvezi z drugimi močnimi faktorji kakor: tuji industrija, tuji nameščenci itd. držala pokoncu nemčurstvo, ki je videlo v nemško pisanem marksističnem listu svojega zaščitnika. List je udrihal po nacijonalizmu, posebno svojčas po Orjuni, ki je bila strah in trepet mariborskih ponemčevcev. Seveda ta ljubezen nemčurjev do »Volksstimme« ni bila pristna. Svetovno-nazorsko se je mariborski nemčurski proletarijat takoj brez oklevanja opredelil za Hitlerja, tako da je krog naročnikov pri »Volksstimme« vidno kopnel. Ni tedaj res, kakor utemeljuje »Volksstimme« svoj prestanek, da je vedno manj nemško govorečih. Žalibog je resnica nasprotna, da je vedno več nemško govorečega proletarijata v Mariboru, ki pa je seveda usmerjen tako, da ne mara lista, ki ni hitlerjansko usmerjen. Nemški marksizem pač nima več ugodnih tal med delavstvom. Koliko bo pa imela več sreče marksistična, slovensko pisana »Delavska politika«, pa je tudi še vprašanje. Saj je znano, da ni niti ena tretjina mariborskega delavstva organiziranega v obstoječih strokovnih organizacijah, kar najlepše dokazuje, da je tudi med slovenskim delavstvom zmerom večja apatija proti internacijonalizmu in da se bliža čas, ko bo tudi slovenski delavec iskal zatočišče pri stanovsko pobarvanih pokretih. V ostalem so tisti, ki so rabili »Volksstimme« za svojo posebno reklamo lahko zadovoljni, ker so prišli do zaželjenega cilja.

## Novo mesto

= V zadnjem času sem opazil, da so se izvršile v gasilskih edinicah, posebno na merodajnih mestih, precejšne izpremembe. Kot starega gasilca me te stvari prav zanimajo in posvečal sem tem spremembam malo več pozornosti. Ne zdi se mi danes pri teh razmerah čudno, da vsak režim polaga posebno važnost na svoje pristaše, vendar bi si dovolil omeniti par stvari, katere mi nikakor ne ugajajo in tudi niso v interesu gasilstva.

Tako sem čital, da je imenovan v gasilsko savezno upravo tov. I. Jenko iz Straže in da je bil isti za zasluge na gasilskem polju od te institucije že odlikovan.

Nimam do imenovanega nobenega sovraštva ne osebnega in ne v gasilskih vrstah in hočem biti res objektiven. Ta tovariš je pristopil v gasilske vrste šele v juliju leta 1934. Kar pa je za nas, gasilce, glavno in najvažnejše, je to, da se do danes ni udeležil kot gasilec nobenega požara. Kako bo imenovani zastopal interese gasilstva v savezu, je meni in vsem gasilcem neumevno. Kake zasluge za gasilstvo ima, da je bil na tem mestu že po 14 dneh odlikovan, pa ostane v gasilskih vrstah uganka?!

V interesu gasilstva bi želeli, naj se prihodnjič pri takih imenovanjih, akoravno so politična, pazi vsaj na to, da zasedejo taka mesta gasilski delavci, ki bodo porok članstvu za njihovo odgovorno delo ne oziraje se pri tem na levo ali desno in le na napredek in razvoj gasilstva. **Gasilec.**

## Trbovlje

= Na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. Kralja Petra II. priredi NO na Sokolskem letnem telovadišču velik kres in bengaličen ogenj. Prebivalstvo naj pokaže s svojo udeležbo ljubezen in vdanost našemu mlademu Kralju — narodna društva so pa vabljena, da korporativno sodelujejo in prispevajo po nekaj dinarjev za stroške. Zneske sprejema trgovec g. Letnik Ivo.

## Mokronog

= Naša lepa Dolenjska je bila že od nekdaj pri vseh razdelitvah podpor vedno na zadnjem mestu in tako je še danes. Mnogo, mnogo je v naši mirnski dolini malih družin, ki se ne morejo vsled velike revščine, ki vlada po dolini, dostojno preživljati, da ne omenim, da pri nekaterih kajžarjih že po več mesecev jedo brez soli. Malo je srečnih, ki lahko delajo pri gradnji železnice. V trgu samem imamo tovarno usnja, ki skoro na vsem Dolenjskem menda edina še uspeva. Želeli bi še več takih industrij, da bi naše revno ljudstvo prišlo vsaj do malega stalnega zaslužka.

Pri nas obstoja sedež Mirnske vodne zadruge, katera pa nikakor ne more imeti občnega zbora, čeravno je absolutna večina članstva zahtevala to že v mesecu februarju. Gospoda načelnika pozivamo, da skliče takoj občni zbor, da se sedanje stanje odpravi.

# ŽOLČNI KOTIČEK

### RAZGLAS

× Športni klub »Kurenčkuva Neža« nas naprosa za objavo sledečega dopisa:

»V jeseni se vrše volitve nove uprave našega društva. Da ne bi prišlo do zmesnjav, naj clanstvo upošteva sledeča navodila:

1. Ce bo predvideval dosedanji odbor pri volitvah sigurno večino, se volitve vrše nepreklicno v jeseni.

2. Volilno pravico imajo izključno le člani, ki so dopolnili 21. leto starosti. Izjemo tvorijo le pristaši sedanjega odbora.

3. Mrtvi člani, osebno ne smejo na volisče. Zastopali jih bodo od sedanjega odbora zbrani in pooblasčeni nameščenci.

4. Volitve so tajne. To se pravi, da glasovi oddani za nasprotno listo ostanejo uradna tajnost, katere kršitev se bo najstrožje kaznovala.

5. Volitve so svobodne, ker so razpisane po svobodni volji sedanjega odbora brez kakršnegakoli vpliva s katerekoli nasprotne strani.

6. Volitve prično točno ob osmih zjutraj in končajo ob osemnajsti uri popoldne. Točno ob 18. uri se volitve končajo. Da ne bo prerivanja v volilnem lokalu je določen sledeči red:

Od 8. do 18. ure volijo pristaši sedanjega odbora, po 18. uri pa pristaši vseh ostalih skupin.

**Volilni odbor športnega kluba »Kurenčkove Neže«**

### SMEŠNICA?

× Ko so se v neki sosedni državi raznesle govorice, da je odstopil minister ljudskega zdravja in so se te govorice med narodom sprejele prav simpatično češ: »saj ves cas svojega ministrovanja nič ni napravil! je vlada izdala komunike:

»Z ozirom na govorice, da je odstopil naš minister ljudskega zdravja izjavlja vlada, da so te govorice popolnoma neosnovane. Ne le, da so brez vsake podlage, te govorice so naravnost smešne, ker v naši vladi ni niti enega ministra, ki bi prostovoljno odstopil.

Očitki, da gospod minister ljudskega zdravja ni vršil v polni meri poverjeno mu delo v svojem področju pa so skrajno krivični. Komisijelno je ugotovljeno in po pričah dokazano, da je naš ministrski kolega polovil samo v svojem kabinetu za časa svojega ministrovanja 750 muh in muhončkov. Strokovnjaki so izračunali, da je gospod minister na ta način zatrl milijarde mušjega zaroda ter s tem neizmerno koristil narodnemu zdravju.«

Od tistega časa hodijo v tej državi vsi državljani po prstih okoli ministrstev, da ne bi preplašili muh, ki jih love g. ministri ter s tem škodovali narodnemu zdravju. Celo klici po novih bolnicah in razširjenju starih so utihnili, ker je narod prepričan, da bo g. minister rešil ta problem že s tem, da si preganja dolgčas z lovom na muhe.

### ODPOVEDANI SHODI

× Gospod dr. Dinko Puc je nameraval v kratkem sklicati večje število sestankov in shodov številnih svojih prijateljev in političnih pristašev. Ker pa je v zadnjem času silno zaposlen z obrambo nekaterih svojih prijateljev, ki so prišli v zadrego vsled svojega udejstvovanja na raznih bivših položajih, je prisiljen te shode in sestanke odpovedati, kar naj izvolijo vzeti na znanje vsi, ki so se interesirali za novi pokret g. dr. Dinko Puca.

### ZANIMIVA KULTURNA PREDAVANJA

× Slomškova družba je imela te dni svoje zborovanje z obveznimi duhovnimi vajami na Bledu. Zborovanje je bilo prav lepo obiskano tako, da so številne lepe besede, ki so jih izrekli predavatelji padle na rodovitna tla.

Slomškova družba je na tem zborovanju priredila tudi več predavanj, med katerimi naj omenimo le:

G. Fran Erjavec: Krščanska ljubezen do bližnjega.

G. Štrukelj Ivan: Moj odnos do stanovske organizacije nekdaj in sedaj.

G. Grad Janko: Vojna kot vzgojno sredstvo (tema iz leta 1915).

G. Kopriva iz Maribora: O današnji morali šolske mladine.

Poleg teh predavateljev so se oglašali tudi drugi s krajšimi referati, ki so predvsem poudarjali potrebo ravne linije, kakor so jo zasledovali brezizjemno vsi člani Slomškove družbe tudi v preteklosti.

# Vsem pripadnikom in prijateljem Sokolstva!

**Bratje, sestre,**

letošnji rojstni dan staroste Saveza SKJ, Nj. Vel. kralja Petra II. bo Sokolstvo proslavilo s svečanostmi, pri katerih bodo sodelovali pripadniki Sokolstva, nacionalna društva in prijatelji Sokolstva.

V okviru proslave, ki jo za svoje področje organizira ljubljanska sokolska župa, bodo v Ljubljani tele prireditve:

1. V soboto, dne 5. septembra 1936, zvečer bakljada in obhod po mestu.

2. V nedeljo, dne 6. septembra 1936, dopoldne »Zvezdni tek kralja Petra II.« in svečani zbor na Kongresnem trgu.

Z brezizjemno udeležbo vseh pripadnikov moramo pokazati moč in strogorednost Sokolstva, hkratu pa bomo dokazali zvestobo in ljubezen do kralja, do Jugoslavije in do jugoslovanske državne misli. Da bo celotna proslava res izraz našega hotenja, mora sodelovati vsak pripadnik in vsaka pripadnica vseh podpisnih društev bodi v kroju, bodi v civilu in ne glede na starost in spol. **Nihče izmed teh, ki čutijo danes sokolsko, ne more biti izvzet.**

**Celotna svečanost se bo izvršila ob vsakem vremenu.**

Zbirališče za članstvo in naraščaj bo na predvečer dne 5. septembra ob 20. uri na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju. Deca na predvečer ne sodeluje.

Zbirališče Sokolstva — članstva, naraščaja in dece — v kroju in v civilu dne 6. septembra bo ob 10. uri na dvorišču realke v Vegovi ulici.

Podroben spored te svečanosti priobčujemo spodaj; potrebna druga navodila pa izidejo v dnevnem časopisju.

**Meddruštveni odbor sokolskih društev: Ljubljanski Sokol, Sokol I-Tabor, Ljubljana II, Ljubljana III, Ljubljana IV, Ljubljana-Moste, Ljubljana-Šiška, Ljubljana-Štepanja vas, Ljubljana-Vič, Ljubljana-Zg. Šiška, sokolsko društvo Ježica, sokolsko društvo Št. Vid.**

**SPORED**

**svečanosti v okviru proslave rojstnega dneva staroste Saveza SKJ, Nj. Vel. kralja Petra II.**

**I. V soboto, dne 5. septembra 1936.**

**Sodelujejo** župni in društveni prapori, člani, članice, moški in ženski naraščaj, narodna društva in prijatelji Sokolstva.

**Obleka:** Sokolski pripadniki v svečanem kroju; kdor nima kroja, pride v civilni obleki z znakom.

**Zbirališče** vseh sodelujočih (tudi tistih, ki bodo v civilu) bo na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju.

**Pričetek zbiranja** ob 20. uri.

**Pričetek sprevoda** ob pol 21. uri.

**Sprevod** krene s telovadišča na Celovško cesto, odtod po Gosposvetski cesti — Tyrševi cesti—Tavčarjevi ulici—Miklošičevi cesti na Marijin trg—po Stritarjevi ulci—Mestnem trgu—Starem trgu—Trubarjev ulici—Cojzovi cesti—Emonski cesti—Vegovi ulici—Kongresnem trgu—Šelenburgovi ulici—Aleksandrovi cesti pred Narodni dom, kjer bo razhod.

**II. V nedeljo, dne 6. septembra 1936.**

1. Zvezdni tek kralja Petra II., ki ga bodo izvedli tekači iz 71 župnih edinic po glavnih in priključenih cestah prostranega župnega področja na zborno mesto na Kongresnem trgu. Zvezdni tek je organiziran tako ,da bodo tekači na cilju točno ob pol 11. uri dop. Tekači bodo prenesli spominsko listino s poslanico. Na spominski listi bodo podpisi vseh sodelujočih edinic s poimenskim seznamom tekačev.

2. Svečani zbor na Kongresnem trgu.

**Sodelujejo** župni in društveni prapori, člani, članice, moški in ženski naraščaj, moška in ženska deca, sokolski tekači, sokolski kolesarji, sokolska konjenica, narodna društva in prijatelji Sokolstva.

**Obleka:** Kakor pri bakljadi dne 5. septembra.

**Zbirališče** vseh sodelujočih (tudi tistih, ki bodo v civilu) bo na dvorišču realke v Vegovi ulici.

**Pričetek zbiranja** ob 10. uri dopoldne.

**Pričetek svečanega zbora** ob pol 11. uri dopoldne, takoj po prihodu tekačev.

**Spored svečanega zbora:** sokolska himna (»Hej Slovani«), nagovor predstavnika sokolske župe, državna himna, pesem sokolskih legij (pojejo vsi navzoči).

Po svečanem zboru se **vsi sodelujoči uvrste v sprevod,** ki bo krenil po Šelenburgovi ulici—Tyrševi cesti—Gosposvetski cesti—Celovški cesti—Dermotovi ulici na telovadišče sokolskega društva Ljubljana-Šiška k razvitju novega prapora tega društva.

## Skupščina Oblastnega odbora Narodne Odbrane v Ljubljani

**se vrši dne 6. septembra t. l. ob pol 10. uri v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani na Miklošičevi cesti.**

**Dnevni red je sledeč:**

1. **Poročilo odbora.**
2. **Poročilo delegatov Središnega odbora.**
3. **Volitve.**
4. **Slučajnosti.**

**Z ozirom na obširnost programa bo začetek točen ter naj pride članstvo NO že pred napovedano uro v dvorano.**

**Kot zastopnika Središnega Odbora se udeležita skupščine generalni sekretar br. Belić Uroš in predsednik nadzornega odbora br. Mile Pavlović.**

**OBLASTNI ODBOR.**

# „Za naš les“

»Ljubljanski velesejem«, ta naša elitna gospodarska institucija, nam pokaže na svoji jesenski prireditvi posebno razstavo lesa, katere pomen gre gotovo preko običajne vrednosti sličnih prireditev, kajti ta razstava naj pokaže najširšim krogom, da je lesno gospodarstvo ne samo najvažnejša panoga, marveč stoodstotno narodna, z narodom in njegovim gospodarskim položajem najožje povezana in da zasluži kot taka največjo pažnjo. Hvala velesejemski upravi, hvala vsem, ki so se potrudili, da ta specijalna razstava najlepše uspe. Važnost te razstave pa je tudi v tem, da bo več kot zgovorno opozorila vse one, ki so v to poklicani, pa se do danes niso zganili, naj pokažejo vsaj dobro voljo pomagati tej najvažnejši panogi našega narodnega gospodarstva. Ne bo torej odveč, če si nekoliko bliže ogledamo njen razvoj, njeno propadanje in njene izglede za bodočnost.

Lesna industrija se je po vojni osamosvojila s pomočjo strumne komercijelne organizacije, ki tujerodnim elementom ni dovolila udora v to panogo. Uspešno je delovala tja do leta 1929./30., ko se je začela ne le splošna svetovna gospodarska kriza, ampak še posebej lesna kriza. Vzrok tej posebni lesni krizi je bil ta, da so začeli Rusi leta 1929 metati na svetovni trg velikanske množine mehkega lesa in to tako nepričakovano in po tako nizkih cenah, da so bila v kratkem času demoralizirana ne samo vsa glavna evropska, ampak tudi južno-ameriška tržišča, ki so bila posebnega pomena za jugoslovensko lesno industrijo.

Tedaj se je začelo padanje cen, ki vse do danes ni prenehalo in ki je postopoma uničilo najmanj 60% vrednosti zalog gotovega blaga in stoječih gozdov. Medtem pa se je ruska industrija lesa neverjetno razvila in diktira danes v nekaterih proizvodih mehkega lesa svetovno tržno ceno. Sploh upliva Rusija tudi neposredno na razvoj cen. Z njenim nastopom na svetovnem tržišču se je pojavila latentna nadprodukcija mehkega lesa, ki danes stalno pritiska na cene in ki bo še dolgo merodajna za njih razvoj. Pričeti bi morala torej doba nepričakovane prosperitete ne le v Evropi, ampak tudi na drugih kontinentih in v kolonijah, da bi paralizirala neprimerno veliko ponudbo, ki ni v nobenem skladu s povpraševanjem. Da bi se pa pojavila taka nepričakovana prosperiteta pri današnjih težkih gospodarskih in političnih prilikah, ki obvladajo skoraj celi svet, kar od danes na jutri, tega ni mogoče pričakovati. Pripravljeni moramo torej biti, da bo trajala kriza v lesni stroki še dalje. Največje zlo bi bilo, če bi si to prikrivali. Še večje zlo pa bi bilo, če bi izgubili vsako upanje, kajti kljub krizi se lahko mnogo stori, da se težka situacija ublaži in da se doseže vsaj ona minimalna rentabiliteta, ki jo pogreša naše lesno gospodarstvo že vse od leta 1930. sem in je v toliki meri izčrpala rezerve našega lesnega gospodarstva.

Kakšno je današnje stanje lesnega gospodarstva naj pokažejo sledeče številke. Še leta 1929. se je izvozilo iz Slovenije v inozemstvo lesa za okroglo 250 milijonov Din. Ta impozantna številka je padla do leta 1935. na nekaj nad 100 milijonov Din, v letu 1936 pa bomo dosegli komaj 50 milijonov Din. Če vzamemo kot podlago zadnje poslovno leto, ki je bilo za lesno trgovino normalno, to je 1929, vidimo, da znaša letni izpad 200 milijonov Din! Ta izpad odločilno vpliva na celo slovensko gospodarstvo. Neizbežne so najtežje posledice za tiste predele Slovenije, kjer je les edini vir dohodkov. Ti predeli pa so veliki in tam vlada danes beda in pomanjkanje.

To bi morali vedeti tisti, ki lahko pomagajo, če bi le hoteli. Žal so bila do sedaj vsa prizadevanja naših gospodarskih ustanov in posameznikov, vse neštete konference, ankete, intervencije brezuspešne. Tudi velika vsedržavna skupščina jugoslovenske lesne industrije, ki se je vršila letos januarja v Ljubljani v prisotnosti najmerodajnejših faktorjev, ni prinesla najmanjšega olajšanja. Kaj čuda, če ljudje obupavajo! Ali res ni nikogar, ki bi uvidel, da je skrajni čas, da se nekaj napravi?

Gotovo se čudežev ne more delati, vendar se da z nekoliko dobre volje težko krizo vsaj deloma omiliti. Ne zadostuje seveda stereotipno priporočilo, ki je izšlo baš za časa sankcij iz krogov tistih merodajnih faktorjev, ki bi morali pomagati in se glasi: Lesna trgovina naj si išče novih tržišč. To je pri zeleni mizi kaj lahko rečeno, a v praksi kaj težko storjeno. Ne glede na naravne gravitacije, ki so za rentabilnost najmerodajnejše, bi morali ti krogi vedeti, da brez redukcije železniških tarifov, brez polnega izplačila eksportnih deviz, brez stabilizacije klirinških tečajev ni misliti na najmanjši uspeh in zboljšanje katastrofalnega stanja.

**Brez vpoštevanja gorenjih okoliščin se izvoza lesa ne da dvigniti, brez zboljšanja izvoza pa mora lesno gospodarstvo prenehati!** O tem ni več dvoma. Naš notranji trg pri najboljših prilikah ne bo mogel konsumirati toliko, da bi se produkcija bistveno razbremenila. Razven tega je treba upoštevati, da so tudi v notranjem prometu železniški tarifi taki da v gotovih slučajih presegajo izdatno vrednost blaga samega! Tudi vse tozadevne predstavke so ostale do danes brezuspešne.

Nasprotno pa se še danes uvaža v državo rotacijski papir v velikih količinah, medtem, ko izrabljajo naše papirnice povprečno le 60% svoje kapacitete. Posledica tega je, da je poraba celuloznega lesa razmeroma mala in da preostajajoči viški tega materijala doma ne dobe kupca. Izvoz v inozemstvo, posebno preko naših luk pa je nemogoč, ker so železniški tarifi tako visoki, da je pri najskromnejši kalkulaciji prilagoditev svetovnim cenam izključena. Inozemski papirni industriji se daje torej možnost dela v naši državi, našemu lesnemu gospodarstvu pa se z nerazumljivo tarifno politiko tarifno politiko onemogočuje prodaja viškov celuloznega lesa, katerih vsled favoriziranja tuje papirne industrije doma niti prodati ne more! Kdo naj tako gospodarstvo razume?

Tako izgleda danes možnost dela doma in v inozemstvu. Ni torej čuda, če je lesno gospodarstvo v najtežjem položaju. In kako težak je ta položaj najbolje kažejo prilike pri državnem velepodjetju »Šipadu«, ki pri vseh bonitetah in privilegijih, ki jih uživa na škodo ostale lesne industrije, izkazuje že par let sem ogromne izgube. Kaj naj napravi potem naš mali podjetnik, ki ima vse proti sebi in ki že leta brezuspešno prosi in moleduje, da se mu da vsaj malo pravice in možnosti dela?

Vzorno razstavo »Za naš les«, ki nam jo kaže letošnji velesejem, smatramo pri takih prilikah za izredno važno in dragoceno. Ta razstava je neglede na njeno visoko strokovno vrednost, resno opozorilo vsem, ki vodijo naše gospodarstvo na centralnih mestih, da je zadnji čas, da vendar enkrat vpoštevajo prošnje in predstavke slovenske lesne industrije in trgovine. Če bodo te prošnje ostale kljub temu kakor dosedaj nerešene, vemo, kdo bo odgovoren za popolno propast te naše narodne gospodarske grane, v kateri do sedaj ni bilo mesta tujim špekulantom. Upamo, da bo uvidevnost odločujočih ob dvanajsti uri preprečila to propast.

V tej nadi pozdravljamo razstavo »Za naš les« ter ji želimo najboljši uspeh!

# V lesu je prihodnost našega narodnega gospodarstva

(Iz »Vodiča po razstavi«)

Če hočemo z uspehom začeti in izvajati naše načrtno narodno gospodarstvo, potem je nujno potrebno, da predvsem poznamo vse panoge našega gospodarstva (njihovo organizacijo, proizvodnjo, kapaciteto). Tudi je potrebno, da ugotovimo množino in zaloge surovin, celotno produkcijo ter konzum pridelkov in izdelkov (domačega in inozemskega trga).

Produkcija in konzum lesa ter lesnih izdelkov sploh tvorita najvažnejši del našega narodnega gospodarstva. Za načrtno ureditev te gospodarske panoge pa moramo imeti na razpolago točne podatke (statističen materijal) o obsegu naših gozdov, o njihovem doraščanju in izsekavanju, v višini obstoječe produkcije lesa (polizdelkov, stranskih produktov in odpadkov). Poučeni moramo biti o maksimalni možni produkciji brez kvarnih posledic za naše gozdove, pokrajine, zemljo in lesno gospodarstvo. Znana nam mora biti tudi množina, ki jo rabimo za kritje lastnih potreb za izvoz. Naša produkcija lesa ne sme znatno presegati onega, kar porabimo sami in kar izvažamo. Preko mere in potreb produciran les nam propada. Poleg tega pa gredo v izgubo še vsi oni izdatki, ki so bili uporabljeni za produkcijo lesa, ki je za naše potrebe odvišen.

Znatne množine našega lesa smo izvažali v inozemstvo, predvsem v Italijo. Vsled izvajanja sankcij pa smo ta trg domalega popolnoma izgubili. Ker pa nismo dobili zanj ekvivalentnega nadomestila drugje v inozemstvu, naša sedanja produkcija lesa znatno presega domače potrebe. Skladišča so polna in cene lesu stalno padajo. Da se naši lesni producenti izognejo nadaljnemu razvrednotenju njihovega blaga, so morali produkcijo lesa znatno omejiti. Ta redukcija pa je povzročila zopet brezposelnost lesnih delavcev ter zastoj in propadanje lesne trgovine. Baš ta panoga našega narodnega gospodarstva pa preživlja največ malih ljudi (delavcev, voznikov, obrtnikov itd.), zato se posledice krize lesnega gospodarstva tako močno občutijo. Tudi za našega kmeta postaja zastoj v lesni produkciji vedno bolj občutljiv. Gozd mu često nudi edini vir dohodkov, iz katerih more plačevati davke ter si nabavljati obleko in druge potrebščine.

Za rešitev in zopetno oživljenje ter povzdigo našega lesnega gospodarstva, je nujno potrebno, da najdemo nove možnosti za povečanje konzuma našega lesa in na ta način ustvarimo pogoje za zopetno povišanje produkcije in za oživljenje lesne trgovine, obrti in industrije.

Z dobro premišljeno in vsestransko propagando med najširšimi plastmi našega prebivalstva moremo doseči znatno povečanje konzuma lesa s tem, da nazorno prikažemo tudi lajiku vse možnosti uporabe lesa, vse prednosti in koristi, ki jih bo užival, če uporablja za svoje potrebe to blago. Prikazati pa moramo tudi, da bo imel od večje uporabe lesa koristi ne samo producent in trgovec, delavec in obrtnik, temveč celo naše narodno gospodarstvo, torej posredno vsak naš državljan.

Uporaba lesa je danes vsestranska, ali gospodarska in koristna le takrat, če je pravilna. Les pravilno uporabljen ima vse lastnosti dobrega blaga (dobre surovine, polizdelke in izdelke). Pravilna uporaba lesa pa je mogoča le tedaj, če točno poznamo vse njegove lastnosti ter vse možnosti in načine za njegovo predelavo, mehanično in kemično. Izredno važno je, da poznamo lastnosti lesa (fizikalne in kemične) ako ga hočemo pravilno uporabiti v gradbene namene. Njegovo odpornost proti vremenskim spremembam, boleznim in škodljivcem moremo povečati, ognjanevarnost odstraniti itd. Zato pa moramo spoznati njegovo sestavo in sestavine in kako se ta spreminja pod raznimi kemičnimi in fizikalnimi vplivi.

Pri izvajanju našega načrtnega gospodarstva moramo stremeti za čim večjo avtarkijo na polju lesne industrije. Vse, kar se da iz lesa napraviti, mora producirati naša industrija in obrt iz domačega lesa in z domačimi delavnimi silami. Toda vsi ti produkti morajo biti po kvaliteti enakovredni, če ne boljši od tujih proizvodov. Predvsem pa moramo stremeti za tem, da čimpreje začnemo producirati ono, kar danes še uvažamo.

Da prikažemo vsem našim zainteresiranim gospodarskim in političnim krogom ter najširšim plastem naroda vse možnosti uporabe lesa, vse koristi, ki jih bo pri tem imelo naše celokupno narodno gospodarstvo ter pomen lesnega gospodarstva za državo in njeno obrambo, smo priredili propagandno razstavo »Za naš les«. Na organizaciji te razstave so sodelovali sami strokovnjaki, vsak izmed njih le v svoji stroki, ki jo z obzirom na večletno prakso popolnoma obvlada. Na tej razstavi

**Obiščite restavracijo Jeločnik, paviljon Rožna dolina!**

Toči prvovrstna vina: cviček in žametno črnino vrh Bočje, ljutomerska iz graščine Negova, črno viško in belo hvarsko.

***Halo! Halo!***

***Na velesejmu!***

*V restavraciji Volga*
*Vam streže diva Olga;*
*vsakovrstno razvedrilo*
*bo Vašemu srcu dobro strilo!*

Se priporoča

***Tinca Grošelj***

sodelujejo državne ustanove in politične oblasti, univerza s svojimi laboratoriji, inženjerji in arhitekti s svojimi projekti in izvršenimi objekti, lesni producenti in industrijci z zbirkami raznovrstnega domačega lesa in polizdelkov, lesna obrt in industrija z lesnimi izdelki, kemičnimi preosnovami lesnega materijala. V razmeroma kratkem času in s skromnimi sredstvi se je posrečilo zbrati in izdelati tako razstavno gradivo, ki bo v slikah, risbah, tabelah, modelih in vzorcih nazorno prikazalo najboljše in najaktualnejše, kar se je doseglo v lesni produkciji, obrti in industriji v znanstvenem, tehničnem in gospodarskem oziru.

Razstavljeno gradivo nazorno prikazuje kolika je moč našega lesnega gospodarstva, kako stopnjo razvoja smo dosegli v razmeroma kratki dobi. Na podlagi zbranih podatkov smo lahko presodili, da smo v stanu z izvajanjem načrtnega gospodarstva izvesti popolno avtarkijo v naši lesni produkciji in da moremo z našimi izdelki in pridelki tako glede kvalitete konkurirati inozemstvu. Dalje moremo z izvajanjem načrtnega gospodarstva dvigniti domači konsum našega lesa v toliki meri, da bomo neodvisni od inozemskega trga in da bomo v bodoče izvažali le izdelke in industrijske produkte, ne pa surov les in polizdelkov. Vsak uvoz inozemskega lesa in lesnih izdelkov pa je v bodoče povsem preprečiti, ker je za naše narodno gospodarstvo nepotreben in škodljiv.

Razstava obsega pet glavnih skupin. Poedine skupine so razdeljene v večje število oddelkov, ki podrobno obravnavajo poedine stroke lesnega gospodarstva.

Glavne skupine so sledeče: I. Splošni statistični del. II. Produkcija lesa in stranskih produktov (drv, lubja, črešlovine, smole in odpadkov v gozdu in na žagah). III. Uporaba drv in oglja. IV. Uporaba lesa (v stavbarstvu), različni industrijski in obrtniški izdelki in domača hišna obrt in industrija. V. Kemija lesa.

# Ljubljanski jesenski velesejem

Ljubljanski velesejem upravičeno lahko imenujemo zrcalo, ki sproti odraža vse naše gospodarske razmere in tudi kulturna stremljenja predvsem s svojimi specialnimi razstavami. Tako je bil tudi letos 1. septembra pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. otvorjen Ljubljanski velesejem, ki bo trajal do 13. septembra in pokazal v prvi vrsti veliko razstavo za propagando našega lesa iz vse države. Čeprav je tretjina naše države pokrite z gozdovi, Dravske banovine pa skoraj polovica, vendar smo se prave vrednosti našega lesa zavedli šele ob težkih posledicah gospodarske krize, predvsem pa, ko so se pričele izvajati sankcije, ki so ustavile naš izvoz lesa in s tem naš les razvrednotile do skrajnosti. Razstava, ki je njeno častno predsedstvo sprejel minister za šume in rude g. Gjuro Janković, bo dokazala, kako lahko mi sami uporabimo in predelamo svoj les doma, obenem nas bo pa opozorila kako neekonomični smo bili dosedaj, ko smo les in polizdelke izvažali v inozemstvo, nato pa za drag denar kupovali iz našega lesa napravljene izdelke spet nazaj. V tesni zvezi s to veliko razstavo »Za naš les« je pa tudi Živalski park, kjer bo društvo »Noe« pokazalo vse živalstvo naših gozdov, vendar pa ne v tesnih kletkah, temveč res popolnoma svobodne na velikih prostorih parka. Poleg vseh zveri in divjadi od medvedov, jelenov ter kozorogov bodo po parku šetale tudi vse manjše živali, v velikih volierah se pa spreletavale vse ptice od ponosnih planinskih orlov do drobnih in koristnih ptic pevk, a v 20 m dolgem bazenu bodo vodne ptice razkazovale svoje umetnije.

Kakor so nas sankcije prisilile za propagando splošne uporabe lesa v domovini, tako so spet duhovna stremljenja, ki so se pojavila po grozotah svetovnega klanja, razvnela željo po miru in estetskem izživljanju predvsem s tem, da se vse človeštvo z vnemo posveča vrtnarstvu v tišini lepih vrtov. Velika razstava »Sodobni vrt« nam bo pokazala velik vzoren moderen vrt, nadalje alpinetum, starodavni samostanski vrt, sedaj tako moderen skalnjak in otroški vrtiček, poleg tega pa tudi načrte za najraznovrstnejše vrtove. Posebno privlačne bodo velike specialne razstave cvetočih vrtnic, dalij, begonij, gladijol, nageljnov ter drugega cvetja z najčudovitejšimi novostmi. Seveda se bomo na razstavi tudi naučili, kako je treba to cvetje aranžirati in v kakšnih posodah, da značilnost in lepota cvetja pride do čimvečje veljave in dekorativnega učinka. Posebno skrb polaga pripravljalni odbor pod vodstvom upravnika ljubljanskih mestnih nasadov Antona Lapa razstavi sobnih rastlin, pravtako pa skrbi tudi za popolnost razstave zgodnjega sadja, kjer bodo razstavljene vse vrste tega sadja iz Dravske banovine tudi tako, kakor je treba sadje vabljivo servirati. Prav poučna bo tudi razstava sodobnega vrtnarskega orodja, neobhodno potrebna je pa razstava vrtnih škodljivcev ter načinov in sredstev za njih zatiranje. Na razstavi bomo imeli tudi priliko spoznati vso našo vrtnarsko literaturo, naposled pa še omenjamo interesantno razstavo vseh ogrodij in priprav za vrt z oblikovalnim sadnim drevjem, vso razstavo pa okrase še kiparji s plastičnimi deli, primernimi za parke in vrtove.

V štirih velikih paviljonih pa pripravlja razstavni odbor pod predsedstvom dvornega svetnika ing. Josipa Rustie impozantno državno razstavo »Za naš les«, kjer bomo v splošnem oddelku poučeni o statistiki o gozdovih vse države in lahko primerjali tudi domačo produkcijo ter uporabo in izvoz s tujimi državami. Prav nazorno bo II. oddelek razstave prikazal produkcijo lesa, drv, lubja, črešlovine, smole in tudi ostankov v gozdu, a v III. oddelku bomo videli uporabo drv, oglja in ostankov. Ves veliki IV. oddelek je posvečen uporabi lesa v stavbarstvu, kjer bodo pričljivo prikazane prednosti lesa kot stavbinskega gradiva, razen tega bomo pa videli seveda vse lesno gradivo, lesene konstrukcije in zveze ter konstruktivne elemente. Za vsakega poučni bodo načrti in modeli stanovanjskih hiš vseh vrst, predvsem pa malih eno- in dvostanovanjskih hiš in vil, planinskih koč in hotelov, društvenih in higijenskih domov in vseh drugih utilitarnih stavb. Posebno bogato bodo zastopane podeželske stavbe za kmetijstvo, enako pa tudi stavbe za gozdarstvo, naposled pa industrijska in obrtna poslopja in naprave ter vodne zgradbe, zgradbe za zemeljska dela, mostovi, ceste, pota in transportne naprave. V posebnem paviljonu bodo razstavljeni sloviti slovenski izdelki pohištvenega mizarstva in tudi stavbnega mizarstva, poleg tega pa karoserije in vozovi, upognjeno pohištvo, šolske potrebščine, embalažno blago, furnirji, športno in telovadno orodje in tudi kiparski, rezbarski ter strugarski izdelki. Nad vse interesanten in poučen bo pa oddelek, kjer bomo spoznali vedno važnejšo in zmagovitejšo kemično industrijo. O vsem, kar moramo vedeti o postanku lesa, nas bo poučil botaničen uvod, poleg tega nam bo pa razstava pokazala fizikalna svojstva in kemično tehnologijo lesa. Prav nazorno se bomo lahko poučili, kako nastanejo iz lesa papir in razstreljiva ter razni produkti oglarenja, videli bomo pa tudi uporabo lesa in oglja kot gonilno sredstvo. Splošno razumljivo bo prikazana industrija terpentina, črešlovine in barvil iz lesa, a razstava nas bo poučila tudi o sladkorenju lesa.

Že te tri velike razstave jesenskega velesejma so prav močan izraz prizadevanja in sodelovanja raznih krogov in najrazličnejših faktorjev ter strokovnjakov za zboljšanje splošnih gospodarskih razmer, saj nam vendar tudi vrtnarska razstava odpira pota k prav izdatnim virom novih dohodkov, ker tudi na tem polju še vedno mnogo preveč uvažamo takih produktov, ki bi jih lahko pridelovali doma in jih tudi izvažali. Za malega človeka pa še prav posebno skrbi razstava malih živali, ki jo priredi društvo »Živalca«, kakor perutnine, golobov, kuncev itd., da bi tako razstava smotrno pomagala rejcem pri nakupu čistokrvnih plemenskih živali. Kakor na vsakem velesejmu, bo pa tudi na jesenskem bogato zastopana mala obrt poleg razstave najraznovrstnejših živil, prav bogata bo pa tudi splošna razstava industrije in obrti, zlasti s sezonskimi predmeti. Izredno pestre bodo pa spet privlačnosti veseličnega prostora z resnično velemestnim varietejem.

KUPUJ DOMAČE BLAGO


# Domača tvornica telovadnega orodja, športnih potrebščin in smuči »Alpina«

## Ljubljana, Tyrševa cesta 7

Že v mnogih lepih primerih je naš človek dokazal, da lahko s svojim znanjem, s svojo bistroumnostjo in pridnostjo v delu ustvari to, kar že deset in deset letja ustvarja tujina, ki sebično izrablja svoje uspehe s tem, da svoje izdelke pošilja v države, ki so po njenem mnenju manj kulturne in manj ustvarjajoče.

Ako primerjamo izdelke našega obrtnika in našega delavca z onimi, ki jih danes uvažamo, tedaj moramo mirno ugotoviti, da razlike v izdelavi in materijalu ni, temveč se nahaja razlika le v neutemeljenih željah naših kupcev, ki zahtevajo v prvi vrsti le inozemsko blago, našega pa zavračajo kot manj vrednega. Ako k temu prištejemo še nerazumljivo sramežljivost našega človeka, ki v svoji priznani skromnosti s strahom ponuja svoj, doma izdelan ter z znojem našega delavca prepojen izdelek, tedaj se nam v tem odpre prepad, ki loči častilce tujega blaga od žuljavih rok našega delavca. Toda ta prepad je treba premostiti in to z mostom ponosa in samozavesti, da smo v našem delu enakovredni tekmeci s tujimi državami posebno pa s tistimi, ki so do nedavnega časa preplavljali naš trg s predmeti, izdelanimi v tujih tovarnah s tujimi delavci in tujim kapitalom ter odjedali kruh našemu brezposelnemu delavcu. Kapital v obliki pridnosti in bistroumnosti nam je podan. Potrebujemo še vztrajnosti in pohlepa po avtarkiji, pa bomo v doglednem času lahko v vseh panogah enakovredni inozemstvu. S tem se bo ustvarila naša osamosvojitev in želja po še večjih uspehih.

Še pred nekaj leti smo v ogromnih množinah uvažali iz inozemstva razno telovadno orodje ter mnoge športne potrebščine. Marsikatera naša društva in športne organizacije imajo na svojem telovadnem orodju in na športnih opremah različne oznake kot n. pr. Made in ČSR ali pa: »Made in Germany«. Vendar so po zaslugi našega domačina sedaj tudi ti znaki naše odvisnosti in gospodarskega suženjstva odpadli.

Ko je pred štirimi leti prevzel g. Kovač sedanjo znano in renomirano trgovino s športnimi potrebščinami »Alpino« je bila njegova prva skrb, da si uredi delavnico, v kateri bi lahko izdeloval vse, karkoli bi moral uvažati iz inozemstva. To se mu je tudi v polni meri posrečilo in danes lahko s ponosom ugotavljamo, da je to edina trgovina v tej panogi, ki se je sprostila vseh vezi z inozemstvom ter postala neodvisna od vsakega tujega vpliva na našem domačem trgu. Krplje in smuči so bili prvi izdelki te delavnice. Toda stremljenja po uspehih in popolni neodvisnosti niso dali mirovati g. Kovaču in je vsled tega preuredil svojo delavnico v tovarno, ki lahko, danes opremljena z najmodernejšimi stroji, izdeluje vse predmete prihajajoče v poštev v vseh raznoterih panogah športa.

Telovadni konji, drogovi, bradlje, krogi, lestve, mize, odskočne deske; z eno besedo vse telovadno orodje in opremo za telovadbo, lahko in težko atletiko, planinarstvo, strmo alpinistiko, taborenje, nogomet, rokomet, table tenis, tenis, plavanje, smučanje, zimsko alpinistiko, izdeluje danes tovarna »Alpina« pod skrbnim vodstvom g. Kovača ter s pomočjo strokovno izvežbanega delavstva.

Mnoga vprašanja raznih šol, društev in ustanov jasno pričajo, da si je to mlado podjetje znalo v tem kratkem času pridobiti mnogo na ugledu, katerega hoče tudi na vsak način obdržati. Z vedno novim izpopolnjevanjem v strokovnem znanju ter posvečanjem vseh skrbi za novimi izpopolnitvami napredujočega športa in njegovih potreb, si prizadeva to podjetje zadovoljiti vsem onim, ki se nanj obračajo. Razni načrti razvrstitvenega reda telovadnega orodja v telovadnicah, ki sledijo ponudbam jasno izpričujejo sposobnost in pozornost vodstva, katero posveča vsakemu interesentu. Toliko truda in postrežljivosti ni doslej nudila nobena inozemska tovarna še manje pa, da bi sprejela obveznosti montaže telovadnega orodja kot jo sprejema tovarna »Alpina« ob raznih dobavah.

Letno porabi tovarna za izdelavo telovadnega orodja in raznih drugih športnih predmetov štiri vagone izbranega lesa. Je to sicer skromna količina, ki pa bi tudi odpadla, ako bi bili navezani v svojih dobavah na tujino.

V polnem obratu zaposluje tovarna »Alpina« 25 delavcev, katerim posveča g. Kovač vso njemu prirojeno pozornost in očetovsko skrb. »Dober delavec naj dobro zasluži, kajti dobro plačan delavec bo vedno ščitil interese svojega gospodarja!« To so njegove besede, katerih se drži in ki mu vedno doprinašajo one uspehe, za katerimi v svoji podjetnosti stremi.

Žal je moralo to mlado, uspevajoče podjetje, vsled nerazumevanja nekaterih ustanov v pogledu dobav, delo omejiti, kar pa ne more omajati energijo in optimizem njegovega lastnika. K temu optimizmu se priključujemo tudi mi ter mu želimo, da bi tovarna, ki je izključno naše domače podjetje, zaposlila v bližajoči se zimski dobi zopet vse delavstvo in v še večji meri obdelovala naš domači les.


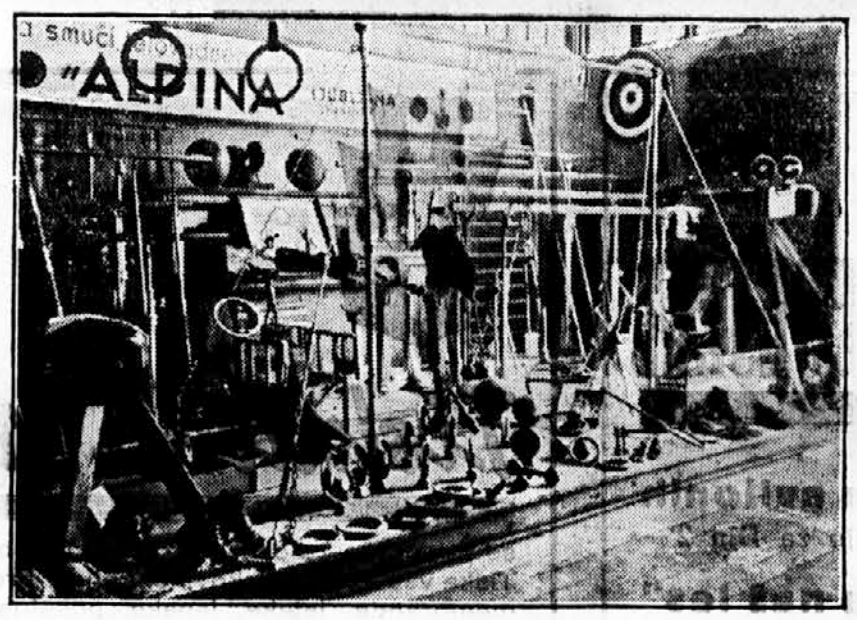


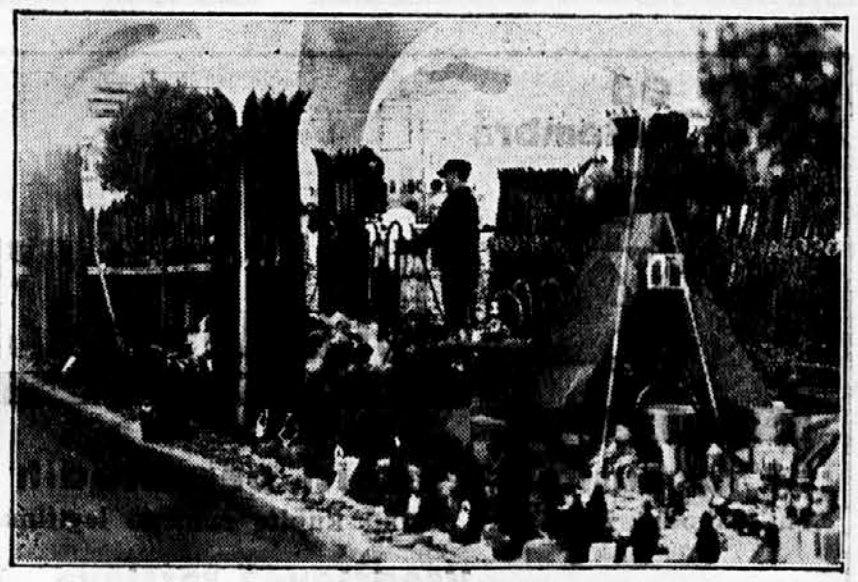


# „Peta“ d. z o. z. tvornica lesenih pet, Radeče pri Zidanem mostu

»Za naš les« je geslo letošnjega jesenskega velesejma. Na njem se bodo razstavljali predmeti, izdelani iz našega lesa. Vsak obrtnik in vsak tovarnar bo tu razstavljal vse, kar je s pridom svojih delavnic, odnosno tovaren izdelala žuljeva roka našega delavca, obrtnika in tovarnarja. Le poglejmo posamezne izdelke! Koliko truda in vestnosti je položenega v teh predmetih in kako je vse lepo izdelano, izoblikovano in spojeno. Človek, ki s pazljivostjo motri vse to, občuduje ta naš napredek ter nehote postane ponosen nad uspehi, ki se večajo iz leta v leto. Vsa čast vsem tem, ki prihajajo in razstavljajo vse ono, kar so njihove roke izdelale, čast njihovemu delu in napredku. Toda tudi tu bomo našli vrzeli, ki jih bo treba v bodoče izpopolniti, vrzeli, ki obupno vpijejo: »Odstranite tuje, uporabljajte naše!« Nehote se vprašujemo, kje so ostali leseni predmeti, katerih so polne vse trgovine? Vprašanje se vsiljuje ali niso mogoče izdelani doma? Ako so domač izdelek, zakaj se ne razstavljajo? Ako so pa tujega izvora, tedaj je bolje, da se sploh ne prikažejo! Kajti klic »za naš les« mora biti klic slehernega ob poslednjem času. Ta klic mora prodreti do onih merodajnih mest, ki so za usodo našega lesa odgovorna. Odprite našim izdelkom vrata v tujino in videli bodete, kako bo tujina cenila naše delo in kako bo ona grabila po naših izdelkih. Dajte izvozne premije, kot delajo to tuje države že leta in leta. Uredite trgovske pogodbe in s tem denarni promet, pa bodo naši izdelki zasloveli po celem svetu in bodo predmet povpraševanja vsepovsod. Prenehajte s tolažbami in obljubami, kajti naša lesna industrija umira, naš les gnije, naš človek propada, a naš delavec gladuje. Malo dobre volje ter mnogo več smisla za naš les in lesni zastoj bi oživel. S tem oživljenjem bi

bil enkrat za vselej presekan ta boleči gordijski vozel, ki tišči našo lesno industrijo že leta in leta. S tem korakom naprej, bi to mrtvilo padlo, naše žage bi znova zapele, naš delavec bi bil preskrbljen, tovarne in delavnice popolnoma v obratu. Odstranjena bi bila vsaka bojazen za bodočnost našega lesa, odstranjena vsa ona dolga veriga brezposelnih, ki danes ubija vse od drvarja do poslednjega mizarskega pomočnika.

Ako izvzamemo vse one mnogobrojne predmete, ki so izdelani iz našega lesa bodisi, da so popolnoma leseni, ali pa z lesom samo obdani, mora vzbuditi našo posebno pozornost izdelek, ki bi v našem lesnem zastoju napravil precejšen preobrat, če bi temu izdelku bila pot v inozemstvo odprta. Ta izdelek so lesene pete. Do 40 vagonov bukovega lesa porabi n. pr. samo tovarna »Peta« v Radečah pri Zidanem mostu za ta izdelek. Do 45 delavcev je dnevno zaposlenih pri izdelavi lesenih pet. Okoli 1500 oblik raznih pet, na podlagi katerih se izvršujejo naročila, se nahaja na skladišču v tej tovarni. 600.000 parov lesenih pet se lahko izdela letno samo v tem obratu. Okretnost, sposobnost in pridnost našega delavca v tem obratu je vsega občudovanja vredna.

»Tovarna »Peta« je sorazmerno še mlado podjetje. Letnica njene ustanovitve je 1930. Ako pa primerjamo njen razvoj po gornjih številčnih podatkih, tedaj moramo temu podjetju priznati vso sposobnost in napredek.

Svojčas so se iz naše države izvažale lesene pete tudi v Anglijo in Egipt. Zlasti Anglija je polagala veliko važnost na naše izdelke, ker so bili brezhibno in natančno izdelani. Letni izvoz je znašal v to državo 600 do 720 tisoč parov ženskih lesenih pet. Za časa, ko je angleška valuta začela postajati nestalna, je izvoz lesenih pet prenehal ter se omejil samo na izdelavo za domači trg. Ako bi bil med Anglijo in Jugoslavijo urejen klirinški promet tako, kot smo si ga uredili napram drugim državam, bi izvoz tega izdelka zopet oživel, kajti s tem trenotkom bi odpadla vsaka bojazen za morebitne izgube, ki bi jih povzročil padec valute in ki bi pri ogromnem izvozu, katerega bi dosegla tovarna, lahko postal za njo usoden. Da so izdelki tovarne »Peta« prvovrstni, je razvidno iz tega, ker so bili na vseh dosedanjih razstavah v Parizu, Londonu, Lipskem in Atenah odlikovani in priznani kot soliden in prvovrsten izdelek. Tega priznanja je pa deležna v prvi vrsti bogata izbira našega lesa, ki prihaja čist in brez grč v poštev pri izdelavi lesenih pet. Ker se inozemstvo v tako bogati izbiri lesa ne more ponašati, tedaj nam postane razumljivo tudi vsesplošno zanimanje inozemstva za ta naš izdelek.

Na žalost, kot smo že omenili, naši trgovski odnošaji med najbolj zainteresirano državo Anglijo niso urejeni, ter je vsled tega izvoz za enkrat onemogočen. Če bi se s strani merodajnih krogov polagala važnost, tudi na te izdelke, tedaj bi bila pot našemu delu na široko odprta in lahko bi se v tabeli našega izvoza lesenih pet postavili med prve svetovne izvoznike. Da bi s tem bilo veliko pomagano tudi eksploataciji našega lesa, je razumljivo. Ako pomislimo, da porabita dva delavca celo dopoldne za sečo, nalaganje, vožnjo in tovarjenje enega voza drv, tedaj vidimo, da je cena, katera se doseže pri enem kub. metru in ki iznaša na lesnem trgu v najboljšem slučaju 65 din, pretirano nizka. Še veliko bolj žalostne so prilike onih, ki pripeljejo vozove bukovih drv v razna mesta za prodajo. Ako jim sreča ni naklonjena, tedaj so prisiljeni prodati ta bukov les, ki se uporablja skoraj izključno samo za kurjavo, za vsako ceno, samo zato, da si poplačajo njegov trud in delo. Primerjavo cen tovarne »Peta«, ki jih plačuje za bukov les brez grč, uvidimo, da bi se lahko za to vrsto lesa dosegla trikratno boljša cena od one vsakdanje. Nadalje bi se nam v slučaju ureditve trgovskih odnošajev z Anglijo na polju eksploatacije bukovega lesa odprlo široko in neizčrpno polje. Če vzamemo, da je bila Anglija največji kupec naših lesenih pet, tedaj pridemo do resnega zaključka, da bi poraba bukovega lesa v vseh naših tovarnah, ki se pečajo z izdelovanjem lesenih pet, bila ogromna in neizčrpna. Naša lesna industrija bi oživela, dosegle bi se znatno višje cene in odstranjen bi bil precejšen del more, ki tlači danes naš lesni trg. Paralelno s tem izvozom, bi naše tovarne otvorile v vseh večjih evropskih mestih svoja bogata skladišča, ki bi bila neizčrpen izvor za potrebe tujega trga. Ako bodo imeli merodajni činitelji smisel za povzdigo naše lesne industrije, ako se bodo ti krogi poglobili v potrebe naroda, tedaj smo prepričani, da nam možnost eksploatacije našega lesa in njegovih izdelkov ne bo zmanjkalo. Vodstva tovaren, ki izdelujejo lesene izdelke, bi se s podvojeno voljo oprijela dela ter bi, ob primernem razumevanju države kot take, sama iskala primerna tržišča, za prodajo svojih izdelkov, ki so po zaslugi našega sposobnega delavstva zasloveli v tujini.

## Ljubljanski velesejem

**Bencin ali oglje?** Ves bencin uvažamo za silno težak denar, čeprav je polovica naše banovine pokrita z gozdovi in tudi vsaj tretjina vse države. Drugod že vozijo avtomobili in se vrte motorji, kurjeni z lesom in ogljem in gotovo bi oglje v tujih naprednih državah že davno zamenjalo bencin, če bi bil tam les tako poceni kakor je pri nas. Kako bi lahko z lesom in z njegovimi kemičnimi predelavami izpodrinili bencin in druga pogonska sredstva, nam pokaže na velesejmu od 1. do 13. septembra razstava »Za nas les«.


**IVAN JAVORNIK**
**LJUBLJANA**
Domobranska 7, tel. 27-03 in 31-57
**mesar, prekajevalec in izdelovalec vsakovrstnih mesnih izdelkov iz svežega in suhega mesa**
**Lastni izdelki in moderna hladilnica**
Podružnice:
Wolfova ulica št. 12,
Stojnica šolski drevored,
Dolenjska cesta št. 49,
in novo otvorjena na Miklošičevi cesti št. 17.
Obiščite paviljon Javornik na velesejmu!

**Od 3—5%** se Vam obrestujejo prihranki, ki jih naložite pri nas.
**Pred zločinci** je zavarovan denar, ki se zaupa nam.
**Nad 10.000 vlagateljev** štejemo v svoj krog.
**Vabimo vanj vse,** ki hočejo vlagati v hranitev in obrestovanje pri zavodu, za katerega jamči z vsem premoženjem in davčno močjo **Dravska banovina**
**Kratkoročna posojila** dajemo pod ugodnimi pogoji
**HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE**
(PREJ KRANJSKA HRANILNICA)
**LJUBLJANA**

Priporoča se cenjenim gostom restavracija hotela
**„Bellevue“**
in grand hotela
**„Union“**
v Ljubljani.
Priznano prvovrstna kuhinja, izborna vina. Pivo Bock in ležak.
Tudi v
**Unionski kleti**
gorka jedila. Cene zelo solidne, postrežba točna.
**P. Šterk,** *restavrater itd.*

**Od 1.–13. septembra**
**LJUBLJANSKI VELESEJEM**
**50% popust na železnici, parobrodih in avijonih**
Na odhodni železniški postaji kupite rumeno legitimacijo za Din 2·—
**Vsedržavna razstava „Za naš les“**
**Živalski vrt / Divjad v parku**
**Velika vrtnarska razstava**
Industrija, obrt, trgovina / Domače preproge / Perutnina, kunci, golobi / Ribe itd. / Tekmovanje harmonikarjev 13. septembra
**Krasno zabavišče / Velikomestni variété** popoldne in zvečer
Vabimo Vas

**Tiskarna Merkur** TRG. IND. D. D.
se priporoča za cenj. naročila, ki jih bo izvršila hitro, lično in po zmerni ceni
Tiska vse uradne tiskovine, knjige, brošure, časopise, revije, kuverte, račune, memorande, letake, lepake, posetne karte, cenike, vabila, letna poročila, vstopnice itd., itd. v eni ali več barvah /// Lastna knjigoveznica
V lastni založbi izdaja: „Službeni list kr. banske uprave Dravske banovine“, „Zbirko zakonov in uredb“ in „Malo knjižnico“, katere seznam se dopošlje
*Ljubljana – Gregorčičeva ulica štev. 23*
TELEFON 25-52

**Vsak zaveden Slovenec zavaruje** sebe, svojce in svoje imetje **le pri naši domači**
**VZAJEMNI ZAVAROVALNICI v LJUBLJANI**
POŽAR, VLOM, STEKLO, ZVONOVE, NEZGODE, JAMSTVO, ŽIVLJENJE
IN v „KARITAS“-oddelku: POSMRTNINO, DOTO IN STAROSTNO PRESKRBO
CENTRALA: V Ljubljani, Miklošičeva cesta 19. — Lastna palača. — Telefon 25-21 in 25-22.
PODRUŽNICE: Beograd, Pašićeva ulica broj 10/I. — Celje, Palača Ljudske posojilnice. — Sarajevo, Zvonimirova obala broj 6/I. — Split, Ulica XI. puka broj 22. — Zagreb, Ulica Kraljice Marije broj 10.
GLAVNO ZASTOPSTVO: Maribor, Loška ul. št. 10.
Novo mesto, Munda Josip.
KRAJEVNI ZASTOPNIKI v vseh večjih krajih v kraljevini.


Ureja odbor. — Odgovarja in izdaja za Narodno obrambno tiskovno zadrugo, r. z. z o. z. Miroslav Matelič. — Tiska tiskarna Merkur (predstavnik Otmar Mihalek). Vsi v Ljubljani.